

PROJPRZEM MAKRUM S.A.

**ŚRÓDROCZNE SKRÓCONE SPRAWOZDANIE FINANSOWE
ZA OKRES 9 MIESIĘCY 2019 ROKU ZAKOŃCZONE DNIA 30 WRZEŚNIA 2019 ROKU**

Bydgoszcz, 15 listopada 2019

Spis treści

Wybrane dane finansowe.....	3
Śródroczne skrócone sprawozdanie z całkowitych dochodów.....	4
Zysk (strata) na jedną akcję.....	4
Śródroczne skrócone sprawozdanie z sytuacji finansowej.....	5
Śródroczne skrócone sprawozdanie z przepływów pieniężnych.....	7
Śródroczne skrócone sprawozdanie ze zmian w kapitale własnym.....	8
Dodatkowe noty objaśniające.....	9
1. Informacje ogólne.....	9
2. Podstawa sporządzenia śródrocznego skróconego sprawozdania finansowego.....	9
2.1 Oświadczenie o zgodności.....	10
2.2 Waluta funkcjonalna i waluta sprawozdania finansowego.....	10
3. Istotne zasady (polityka) rachunkowości.....	11
4. Zmiana szacunków, zasad (polityki) rachunkowości i korekty prezentacyjne.....	13
4.1 Zmiany zasad (polityki) rachunkowości.....	13
5. Istotne wartości oparte na profesjonalnym osądzie i szacunkach.....	14
6. Sezonowość działalności.....	19
7. Informacje dotyczące segmentów działalności.....	19
8. Dywidendy wypłacone i zaproponowane do wypłaty.....	22
9. Przychody i koszty.....	23
9.1 Zmiany w umowach	25
10. Podatek dochodowy.....	26
11. Rzeczowe aktywa trwałe.....	28
12. Aktywa niematerialne i Wartość firmy.....	28
13. Nieruchomości inwestycyjne.....	29
14. Aktywa trwałe zaklasyfikowane jako przeznaczone do sprzedaży.....	30
15. Zapasy.....	31
16. Należności i pożyczki.....	32
16.1 Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności.....	34
17. Inwestycje w jednostkach zależnych, stowarzyszonych i współzależnych.....	35
18. Rezerwy i krótkoterminowe rozliczenia międzyokresowe.....	35
19. Oprocentowane kredyty bankowe i pożyczki.....	36
20. Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania	37
21. Inne istotne zmiany.....	37
21.1 Pozostałe aktywa finansowe.....	37
21.2 Sprawy sądowe.....	38
21.3 Zobowiązania warunkowe.....	38
21.4 Zobowiązania inwestycyjne.....	39
21.5 Kapitał podstawowy.....	39
21.6 Zarządzanie kapitałem.....	39
21.7 Środki pieniężne i ich ekwiwalenty.....	40
21.8 Zysk przypadający na jedną akcję.....	40
22. Aktywa z tytułu prawa do użytkowania, zobowiązania leasingowe.....	40
23. Cele i zasady zarządzania ryzykiem finansowym.....	43
24. Instrumenty finansowe.....	43
25. Przyczyny występowania różnic pomiędzy bilansowymi zmianami niektórych pozycji oraz zmianami wynikającymi z rachunku przepływów pieniężnych.....	43
26. Działalność zaniechana.....	43
27. Transakcje z podmiotami powiązanymi.....	43
28. Zdarzenia następujące po dniu bilansowym.....	45

Wybrane dane finansowe

Wyszczególnienie	od 01.01 do 30.09.2019 (niebadane)	od 01.01 do 30.09.2018 (niebadane)	od 01.01 do 31.12.2018	od 01.01 do 30.09.2019 (niebadane)	od 01.01 do 30.09.2018 (niebadane)	od 01.01 do 31.12.2018
	tys. PLN			tys. EUR		
Sprawozdanie z całkowitych dochodów						
Przychody ze sprzedaży	89 873	88 835	116 577	20 863	20 926	27 369
Zysk (strata) z działalności operacyjnej	3 081	14 498	9 928	715	3 415	2 331
Zysk (strata) przed opodatkowaniem	2 456	7 376	8 583	570	1 737	2 015
Zysk (strata) netto	1 861	6 127	7 164	432	1 443	1 682
Zysk na akcję (PLN)	0,31	1,02	1,20	0,07	0,24	0,28
Średni kurs PLN / EUR w okresie	X	X	X	4,3077	4,2452	4,2595
Sprawozdanie z przepływów pieniężnych						
Środki pieniężne netto z działalności operacyjnej	1 802	19 162	19 178	418	4 514	4 502
Środki pieniężne netto z działalności inwestycyjnej	(8 228)	(9 980)	(9 817)	(1 910)	(2 351)	(2 305)
Środki pieniężne netto z działalności finansowej	5 092	(8 295)	(8 348)	1 182	(1 954)	(1 960)
Zmiana netto stanu środków pieniężnych i ich ekwiwalentów	(1 334)	873	1 018	(310)	206	239
Średni kurs PLN / EUR w okresie	X	X	X	4,3077	4,2452	4,2595
Sprawozdanie z sytuacji finansowej						
Aktywa	164 254	149 735	149 261	37 556	35 055	34 712
Zobowiązania długoterminowe	13 166	4 117	3 152	3 010	964	733
Zobowiązania krótkoterminowe	57 928	51 769	51 221	13 245	12 120	11 912
Kapitał własny	93 160	93 849	94 887	21 301	21 971	22 067
Kurs PLN / EUR na koniec okresu	X	X	X	4,3736	4,2714	4,3000

Pozycje dotyczące rachunku zysków i strat oraz rachunku przepływów pieniężnych przeliczono wg kursu stanowiącego średnią arytmetyczną średnich kursów ogłaszanych przez NBP obowiązujących na ostatni dzień każdego miesiąca. W odniesieniu do prezentowanych w sprawozdaniu okresów kurs ten wyniósł:

01 stycznia do 30 września 2019: 1 euro = 4,3077 złotych
 01 stycznia do 30 września 2018: 1 euro = 4,2452 złotych
 01 stycznia do 31 grudnia 2018: 1 euro = 4,2595 złotych

Pozycje bilansowe przeliczono wg średniego kursu ogłoszonego przez NBP, obowiązującego na dzień bilansowy. W odniesieniu do prezentowanych w sprawozdaniu dni bilansowych kurs ten wyniósł:

30 września 2019: 1 euro = 4,3736 złotych
 30 września 2018: 1 euro = 4,2714 złotych
 31 grudnia 2018: 1 euro = 4,3000 złotych

Śródroczne skrócone sprawozdanie z całkowitych dochodów

Wyszczególnienie	nota	od 01.07 do 30.09.2019 (niebadane)	od 01.01 do 30.09.2019 (niebadane)	od 01.07 do 30.09.2018 (niebadane)	od 01.01 do 30.09.2018 (niebadane)
Działalność kontynuowana					
Przychody ze sprzedaży	7/9	33 522	89 873	32 042	88 835
Przychody ze sprzedaży produktów i usług		33 378	88 927	31 836	86 780
Przychody ze sprzedaży towarów i materiałów		144	946	206	2 055
Koszt własny sprzedaży	9	27 001	73 531	25 233	71 974
Koszt sprzedanych produktów i usług		26 835	72 627	24 809	69 658
Koszt sprzedanych towarów i materiałów		166	904	424	2 316
Zysk (strata) brutto ze sprzedaży		6 521	16 342	6 809	16 861
Koszty sprzedaży	9	1 419	3 676	1 091	2 757
Koszty ogólnego zarządu	9	2 956	9 317	2 649	8 699
Pozostałe przychody operacyjne	9	257	608	79	1 566
Pozostałe koszty operacyjne	9	970	1 164	26	277
Zyski (straty) z tytułu oczekiwanych strat kredytowych	9	43	288	(7 597)	(7 804)
Zysk (strata) z działalności operacyjnej		1 476	3 081	10 719	14 498
Przychody finansowe	9	(76)	714	(373)	337
Koszty finansowe	9	582	1 339	5 680	7 458
Zysk (strata) przed opodatkowaniem		819	2 456	4 666	7 376
Podatek dochodowy	10	169	595	587	1 249
Zysk (strata) netto z działalności kontynuowanej		650	1 861	4 079	6 127
Zysk (strata) netto		650	1 861	4 079	6 127
Inne całkowite dochody			-	-	-
Całkowite dochody		650	1 861	4 079	6 127

Zysk (strata) na jedną akcję

Wyszczególnienie	nota	od 01.07 do 30.09.2019 (niebadane)	od 01.01 do 30.09.2019 (niebadane)	od 01.07 do 30.09.2018 (niebadane)	od 01.01 do 30.09.2018 (niebadane)
<i>z działalności kontynuowanej</i>	21.8				
- podstawowy		0,11	0,31	0,68	1,02

Dotatkowe noty objaśniające do śródrocznego skróconego sprawozdania finansowego załączono na stronach od 9 do 45.

Śródroczne skrócone sprawozdanie z sytuacji finansowej

Aktywa	nota	30.09.2019 (niebadane)	31.12.2018
Aktywa trwałe			
Wartość firmy	12	28 620	28 620
Aktywa niematerialne	12	2 562	2 889
Aktywa z tytułu prawa do użytkowania	4.1/22	5 228	-
Rzeczowe aktywa trwałe	11	18 916	21 116
Nieruchomości inwestycyjne	13	17 266	16 571
Inwestycje w jednostkach zależnych	17	10 886	10 886
Należności i pożyczki	16	836	-
Pozostałe długoterminowe aktywa finansowe	21.1	10 799	-
Pozostałe należności długoterminowe	16	929	1 013
Aktywa trwałe		96 042	81 095
Aktywa obrotowe			
Zapasy	15	29 282	25 925
Aktywa z tytułu umowy	9.1	6 878	9 711
Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności	16	22 481	23 814
Pożyczki	16	597	4 728
Pozostałe krótkoterminowe aktywa finansowe	21.1	3 591	5
Krótkoterminowe rozliczenia międzyokresowe		224	103
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	21.7	270	1 604
Aktywa obrotowe		63 323	65 890
Aktywa trwałe zaklasyfikowane jako przeznaczone do sprzedaży	14	4 889	2 276
Aktywa razem		164 254	149 261

PROJPRZEM MAKRUM S.A.
 Śródroczne skrócone sprawozdanie finansowe
 za okres 9 miesięcy 2019 roku zakończone dnia 30 września 2019 roku
 (w tysiącach PLN)

Pasywa	nota	30.09.2019 (niebadane)	31.12.2018
Kapitał własny			
Kapitał podstawowy	21.5	5 983	5 983
Kapitał ze sprzedaży akcji powyżej ich wartości nominalnej		49 959	49 959
Kapitał zapasowy		2 933	4 357
Kapitały rezerwowe		31 644	26 644
Zyski zatrzymane:		2 641	7 944
- zysk (strata) z lat ubiegłych		779	779
- zysk (strata) netto		1 861	7 165
Kapitał własny		93 160	94 887
Zobowiązania długoterminowe			
Kredyty, pożyczki, inne instrumenty dłużne	19	8 638	-
Leasing	22	3 193	952
Pozostałe zobowiązania	20	273	546
Rezerwa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	10	785	1 382
Zobowiązania i rezerwy z tytułu świadczeń pracowniczych	18	277	271
Zobowiązania długoterminowe		13 166	3 152
Zobowiązania krótkoterminowe			
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania	20	28 147	22 906
Zobowiązania z tytułu bieżącego podatku dochodowego	10	145	259
Kredyty, pożyczki, inne instrumenty dłużne	19	21 179	17 840
Leasing	22	1 090	2 391
Pochodne instrumenty finansowe		150	58
Zobowiązania z tytułu umowy	9.1	2 806	3 819
Zobowiązania i rezerwy z tytułu świadczeń pracowniczych	18	3 508	3 045
Pozostałe rezerwy krótkoterminowe	18	903	903
Zobowiązania krótkoterminowe		57 928	51 221
Zobowiązania razem		71 094	54 373
Pasywa razem		164 254	149 261

Dodatkowe noty objaśniające do śródrocznego skróconego sprawozdania finansowego załączono na stronach od 9 do 45.

Śródroczne skrócone sprawozdanie z przepływów pieniężnych

Wyszczególnienie	nota	od 01.01 do 30.09.2019 (niebadane)	od 01.01 do 30.09.2018 (niebadane)
Przepływy środków pieniężnych z działalności operacyjnej			
Zysk (strata) przed opodatkowaniem		2 456	7 376
Korekty:			
Amortyzacja rzeczowych aktywów trwałych	11	745	1 891
Wycena aktywów trwałych przeznaczonych do sprzedaży	14	818	-
Amortyzacja aktywów niematerialnych	12	327	327
Amortyzacja aktywów z tytułu prawa do użytkowania	22	826	-
Odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości aktywów finansowych		-	6 000
Zmiana wartości godziwej nieruchomości inwestycyjnych		-	35
Zmiana wartości godziwej aktywów (zobowiązań) finansowych wycenianych przez rachunek zysków i strat		(594)	432
Zysk (strata) ze sprzedaży niefinansowych aktywów trwałych		32	42
Zysk (strata) ze sprzedaży aktywów trwałych zaklasyfikowanych jako przeznaczone do sprzedaży		27	-
Zysk (strata) ze sprzedaży jednostek zależnych		-	-
Zyski (straty) z tytułu różnic kursowych		55	5
Koszty odsetek		86	252
Przychody z odsetek i dywidend		(183)	-
Inne korekty		-	(229)
Korekty razem		2 139	8 755
Zmiana stanu zapasów		(3 357)	(6 788)
Zmiana stanu należności	25	(7 352)	19 191
Zmiana stanu zobowiązań i rezerw	25	7 523	(8 809)
Zmiana stanu rozliczeń międzyokresowych		(121)	(94)
Zmiana stanu aktywów/zobowiązań z tytułu umów		1 820	1 455
Zmiany w kapitale obrotowym		(1 487)	4 955
Zapłacony podatek dochodowy		(1 306)	(1 924)
Środki pieniężne netto z działalności operacyjnej		1 802	19 162
Przepływy środków pieniężnych z działalności inwestycyjnej			
Wydatki na nabycie aktywów niematerialnych	12	(60)	-
Wydatki na nabycie rzeczowych aktywów trwałych		(5 840)	(898)
wydatki netto na nabycie jednostek zależnych; wprawy oraz dopłaty do kapitału jednostek zależnych		-	(12 455)
Wydatki na nabycie nieruchomości inwestycyjnych	13	(638)	-
Wpływy netto ze sprzedaży jednostek zależnych	25	631	-
Wpływy ze sprzedaży nieruchomości inwestycyjnych		8 138	3 480
Otrzymane spłaty pożyczek udzielonych	16	8 786	3 468
Pożyczki udzielone	16	(5 443)	(3 660)
Wydatki na nabycie pozostałych aktywów finansowych	21.1	(14 000)	-
Otrzymane odsetki	16	198	85
Środki pieniężne netto z działalności inwestycyjnej		(8 228)	(9 980)
Przepływy środków pieniężnych z działalności finansowej			
Wpływy z tytułu zaciągnięcia kredytów i pożyczek		15 580	6 918
Spłaty kredytów i pożyczek		(3 646)	(6 431)
Spłata zobowiązań z tytułu leasingu		(2 622)	(1 681)
Odsetki zapłacone		(630)	(520)
Dywidendy wypłacone	8	(3 590)	(6 581)
Środki pieniężne netto z działalności finansowej		5 092	(8 295)
Przepływy pieniężne netto razem		(1 334)	887
Zmiana netto stanu środków pieniężnych i ich ekwiwalentów		(1 334)	873
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty na początek okresu		1 604	583
Zmiana stanu z tytułu różnic kursowych		-	(14)
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty na koniec okresu	21.7	270	1 442

Śródroczne skrócone sprawozdanie ze zmian w kapitale własnym

Wyszczególnienie	Kapitał podstawowy	Kapitał ze sprzedaży akcji powyżej ich wartości nominalnej	Kapitał zapasowy	Kapitały rezerwowe	Zyski zatrzymane	Kapitał własny razem
Saldo na dzień 1 stycznia 2019 roku	5 983	49 959	4 357	26 644	7 944	94 887
Zmiany w kapitale własnym w okresie od 01.01 do 30.09.2019						
Dywidendy - z zysku za 2018 rok	-	-	-	-	(3 590)	(3 590)
Przekazanie wyniku finansowego na kapitał zapasowy - zysk za 2018 rok	-	-	3 575	-	(3 575)	-
Przekazanie kapitału zapasowego na kapitał rezerwowy na nabycie akcji własnych	-	-	(5 000)	5 000	-	-
Razem transakcje z właścicielami	-	-	(1 425)	5 000	(7 165)	(3 590)
Zysk netto za okres od 01.01 do 30.09.2019 roku	-	-	-	-	1 861	1 861
Całkowity dochód za okres od 01.01 do 30.09.2019	-	-	-	-	1 861	1 861
Saldo na dzień września 2019 roku (niebadane)	5 983	49 959	2 933	31 644	2 640	93 160

Wyszczególnienie	Kapitał podstawowy	Kapitał ze sprzedaży akcji powyżej ich wartości nominalnej	Kapitał zapasowy	Kapitały rezerwowe	Zyski zatrzymane	Kapitał własny razem
Saldo na dzień 1 stycznia 2018 roku	5 983	49 959	897	36 403	1 064	94 304
Zmiany w kapitale własnym w okresie od 01.01 do 30.09.2018						
Dywidendy - zysk za 2017 rok	-	-	-	-	(6 581)	(6 581)
Przekazanie wyniku finansowego na kapitał - pokrycie straty za 2016 rok z kapitału rezerwowego	-	-	-	(4 645)	4 645	-
Przekazanie wyniku finansowego na kapitał zapasowy - pokrycie straty za 2017 rok	-	-	1 460	-	(1 460)	-
Przekazanie kapitału rezerwowego na kapitał zapasowy	-	-	2 000	(2 000)	-	-
Razem transakcje z właścicielami	-	-	3 460	(6 645)	(3 396)	(6 581)
Zysk netto za okres od 01.01 do 30.09.2018 roku	-	-	-	-	6 127	6 127
Całkowity dochód za okres od 01.01 do 30.09.2018	-	-	-	-	6 127	6 127
Saldo na dzień 30 września 2018 roku (niebadane)	5 983	49 959	4 357	29 757	3 793	93 849

Wyszczególnienie	Kapitał podstawowy	Kapitał ze sprzedaży akcji powyżej ich wartości nominalnej	Kapitał zapasowy	Kapitały rezerwowe	Zyski zatrzymane	Kapitał własny razem
Saldo na dzień 1 stycznia 2018 roku	5 983	49 959	897	36 403	1 064	94 305
Zmiany w kapitale własnym w okresie od 01.01 do 31.12.2018						
Dywidendy - z zysku za 2017 rok	-	-	-	-	(6 581)	(6 581)
Pokrycie straty za 2016 rok z kapitału rezerwowego	-	-	-	(4 645)	4 645	-
Przekazanie wyniku finansowego na kapitał zapasowy - zysk za 2017 rok	-	-	1 460	-	(1 460)	-
Przekazanie kapitału rezerwowego na kapitał zapasowy	-	-	2 000	(2 000)	-	-
Razem transakcje z właścicielami	-	-	3 460	(6 645)	(3 396)	(6 581)
Całkowity dochód za okres od 01.01 do 31.12.2018 roku	-	-	-	-	7 164	7 164
Przeniesienie kapitału z aktualizacji wyceny nieruchomości inwestycyjnej do zysków zatrzymanych	-	-	-	(3 112)	3 112	-
Saldo na dzień 31 grudnia 2018 roku	5 983	49 959	4 357	26 644	7 944	94 887

Dodatkowe noty objaśniające

1. Informacje ogólne

PROJPRZEM MAKRUM S.A. („Spółka”, „Emitent”) jest spółką akcyjną z siedzibą w Bydgoszczy przy ul. Plac Kościeleckich 3, której akcje znajdują się w publicznym obrocie.

Śródroczne skrócone sprawozdanie z sytuacji finansowej Spółki zostało sporządzone za okres 9 miesięcy zakończony dnia 30 września 2019 roku oraz zawiera dane porównawcze na dzień 31 grudnia 2018 roku.

Sprawozdanie z całkowitych dochodów oraz noty do sprawozdania z całkowitych dochodów obejmują dane za okres 9 miesięcy zakończony dnia 30 września 2019 roku oraz dane porównawcze za okres 9 miesięcy zakończony dnia 30 września 2018 roku, które nie były przedmiotem badania przez biegłego rewidenta.

W dniu 26 lipca 2019 roku w raporcie bieżącym nr 12/2019 Emitent poinformował, że zgodnie z podjętą uchwałą Zarządu Spółki nastąpiła zmiana adresu siedziby na adres: 85-033 Bydgoszcz, ulica Plac Kościeleckich 3.

Spółka jest wpisana do rejestru przedsiębiorców Krajowego Rejestru Sądowego prowadzonego przez Sąd Rejonowy, XIII Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego, pod numerem KRS 0000024679. Spółce nadano numer statystyczny REGON 002524300.

Czas trwania Spółki jest nieoznaczony.

Podstawowym przedmiotem działania Spółki jest:

- produkcja konstrukcji metalowych PKD 2511.Z,
- roboty związane ze wznoszeniem budynków mieszkalnych i niemieszkalnych PKD 4120.Z,
- roboty związane z budową pozostałych obiektów inżynierii lądowej i wodnej PKD 4299.Z,
- wykonywanie instalacji wodno-kanalizacyjnych, ciepłych, gazowych i klimatyzacyjnych PKD 4322.Z,
- realizacja projektów budowlanych związanych ze wznoszeniem budynków PKD 4110.Z.

Niniejsze śródroczne skrócone sprawozdanie finansowe Spółki za okres 9 miesięcy zakończone 30 września 2019 roku zostało zatwierdzone przez Zarząd do publikacji.

Spółka sporządziła również śródroczne skrócone skonsolidowane sprawozdanie finansowe za okres 9 miesięcy zakończone 30 września 2019 roku, które dnia 15 listopada 2019 roku zostało przez Zarząd zatwierdzone do publikacji.

Śródroczny wynik finansowy może nie odzwierciedlać w pełni możliwego do zrealizowania wyniku.

2. Podstawa sporządzenia śródrocznego skróconego sprawozdania finansowego

Niniejsze sprawozdanie finansowe jest przedstawione w złotych (PLN), a wszystkie wartości, o ile nie wskazano inaczej, podane są w tysiącach PLN.

Śródroczne skrócone sprawozdanie finansowe nie obejmuje wszystkich informacji oraz ujawnień wymaganych w rocznym sprawozdaniu finansowym i należy je czytać łącznie ze sprawozdaniem finansowym Spółki za rok zakończony 31 grudnia 2018 roku zatwierdzonym do publikacji w dniu 18 marca 2019 roku.

Niniejsze sprawozdanie finansowe zostało sporządzone przy założeniu kontynuowania działalności gospodarczej przez Spółkę w dającej się przewidzieć przyszłości, tj. przez okres 12 miesięcy. Na dzień zatwierdzenia niniejszego sprawozdania finansowego nie stwierdza się istnienia okoliczności wskazujących na zagrożenie kontynuowania działalności przez Spółkę.

2.1. Oświadczenie o zgodności

Niniejsze śródroczne skrócone sprawozdanie finansowe PROJPRZEM MAKRUM S.A. („śródroczne sprawozdanie finansowe”), zostało sporządzone zgodnie z Międzynarodowym Standardem Rachunkowości „Śródroczna sprawozdawczość finansowa”, który został zatwierdzony przez Unię Europejską.

Niniejsze śródroczne skrócone sprawozdanie finansowe przedstawia sytuację finansową Emitenta na dzień 30 września 2019 roku oraz dane porównawcze na dzień 31 grudnia 2018 roku, wyniki jej działalności za okres 9 miesięcy zakończony 30 września 2019 roku i 2018 roku oraz przepływy pieniężne za okres 9 miesięcy zakończony 30 września 2019 roku i 2018 roku.

Sprawozdanie finansowe na dzień 31 grudnia 2018 roku podlegało badaniu, sprawozdanie niezależnego biegłego rewidenta z badania sprawozdania finansowego za rok 2018 zostało wydane w dniu 18 marca 2019 roku.

2.2. Waluta funkcjonalna i waluta sprawozdania finansowego

Walutą funkcjonalną Spółki i walutą sprawozdawczą niniejszego sprawozdania finansowego jest PLN.

3. Istotne zasady (polityka) rachunkowości

Zasady (polityki) rachunkowości zastosowane do sporządzenia śródrocznego skróconego sprawozdania finansowego są spójne z tymi, które zastosowano przy sporządzaniu rocznego sprawozdania finansowego Spółki za rok zakończony 31 grudnia 2018 roku, z wyjątkiem zastosowania następujących nowych lub zmienionych standardów oraz interpretacji obowiązujących dla okresów rocznych rozpoczynających się po 1 stycznia 2019 roku i później:

Z dniem 1 stycznia 2019 roku Spółka zastosowała po raz pierwszy MSSF 16 Leasing („MSSF 16”). Zgodnie z wymogami MSR 34 Śródroczna sprawozdawczość finansowa Spółka ujawniła opis rodzaju oraz skutki zmiany zasad (polityki) rachunkowości w dalszej części Sprawozdania. Szczegółowo zostało to opisane w nocie 4.1. oraz 22.

a) Interpretacja KIMSF 23 Niepewność związana z ujmowaniem podatku dochodowego

Interpretacja wyjaśnia sposoby ujmowania i wyceny podatku dochodowego zgodnie z MSR 12, jeżeli istnieje niepewność związana z jego ujęciem. Nie dotyczy ona podatków ani opłat nieobjętych zakresem MSR 12, ani też nie obejmuje wymogów dotyczących odsetek i kar związanych z niepewnym ujmowaniem podatku dochodowego. Interpretacja dotyczy w szczególności:

- odrębnego uwzględniania przez jednostkę przypadków niepewnego traktowania podatkowego;
- założeń czynionych przez jednostkę co do kontroli ujęcia podatku przez organy podatkowe;
- sposobu, w jaki jednostka ustala dochód podlegający opodatkowaniu (stratę podatkową), podstawę opodatkowania, nierozliczone straty podatkowe, niewykorzystane ulgi podatkowe i stawki podatkowe;
- sposobu, w jaki jednostka uwzględnia zmiany faktów i okoliczności.

Jednostka musi ustalić, czy rozpatruje każde niepewne ujęcie podatkowe osobno, czy też łącznie z jednym lub większą liczbą innych niepewnych ujęć. Należy postępować zgodnie z podejściem, które lepiej przewiduje rozwiązanie niepewności.

Interpretacja nie ma istotnego wpływu na śródroczne skrócone sprawozdanie finansowe Spółki.

b) Zmiany do MSSF 9: Wcześniejsze spłaty z ujemną rekompensatą

Zgodnie z MSSF 9 instrument dłużny może być wyceniony według zamortyzowanego kosztu lub według wartości godziwej przez inne całkowite dochody, pod warunkiem, że umowne przepływy pieniężne to wyłącznie spłaty kapitału i odsetki od niespłaconej kwoty głównej (kryterium SPPI), a instrument jest utrzymywany w ramach odpowiedniego modelu biznesowego dla tej klasyfikacji. Zmiany do MSSF 9 precyzują, że składnik aktywów finansowych spełnia kryterium SPPI bez względu na zdarzenie lub okoliczność, która powoduje przedterminowe rozwiązanie umowy i niezależnie od tego, która strona płaci lub otrzymuje uzasadnioną rekompensatę za wcześniejsze rozwiązanie umowy. Zmiany nie mają istotnego wpływu na śródroczne skrócone sprawozdanie finansowe Spółki.

c) Zmiany do MSR 19: Zmiana, ograniczenie lub rozliczenie programu

Zmiany do MSR 19 precyzują, że w przypadku zmiany, ograniczenia lub rozliczenia programu w trakcie rocznego okresu sprawozdawczego, jednostka jest zobowiązana do ustalenia bieżącego kosztu usługi za pozostałą część okresu po zmianie, ograniczeniu lub rozliczeniu programu, przy zastosowaniu założeń aktuarialnych wykorzystanych do ponownej wyceny zobowiązania (składnika aktywów) netto z tytułu określonych świadczeń, odzwierciedlającego korzyści oferowane w ramach programu oraz aktywa programu po tym zdarzeniu. Jednostka jest również zobowiązana do określenia odsetek netto za pozostałą część okresu po zmianie, ograniczeniu lub rozliczeniu programu przy użyciu zobowiązania (składnika aktywów) netto z tytułu określonych świadczeń odzwierciedlającego korzyści oferowane w ramach programu i aktywa programu po tym zdarzeniu oraz stopę dyskontową zastosowaną do ponownej wyceny zobowiązania (składnika aktywów) netto z tytułu określonych świadczeń.

Zmiany nie mają istotnego wpływu na śródroczne skrócone sprawozdanie finansowe Spółki.

d) Zmiany do MSR 28: Udziały długoterminowe w jednostkach stowarzyszonych i wspólnych przedsięwzięciach

Zmiany precyzują, że jednostka stosuje MSSF 9 do długoterminowych udziałów w jednostce stowarzyszonej lub wspólnym przedsięwzięciu, do których nie stosuje się metody praw własności, ale co do zasady stanowi część inwestycji netto jednostki w jednostce stowarzyszonej lub wspólnym przedsięwzięciu (udziały długoterminowe). Wyjaśnienie to jest istotne, ponieważ sugeruje, że oczekiwany model strat kredytowych w MSSF 9 ma zastosowanie do takich udziałów długoterminowych.

Zmiany precyzują również, że stosując MSSF 9 jednostka nie bierze pod uwagę strat jednostki stowarzyszonej lub wspólnego przedsięwzięcia ani żadnych strat z tytułu utraty wartości inwestycji netto w jednostce stowarzyszonej lub wspólnym przedsięwzięciu, które wynikają ze stosowania MSR 28 Inwestycje w jednostkach stowarzyszonych.

Zmiany nie mają istotnego wpływu na śródroczne skrócone sprawozdanie finansowe Spółki.

e) Zmiany wynikające z przeglądu MSSF 2015-2017

- MSSF 3 Połączenia jednostek

Zmiany wyjaśniają, że gdy jednostka uzyskuje kontrolę nad jednostką, która jest wspólnym działaniem, stosuje wymogi dotyczące połączenia jednostek realizowanego etapami, w tym dokonując ponownej wyceny uprzednio należących do niej udziałów we wspólnym działaniu według wartości godziwej. W ten sposób jednostka przejmująca dokonuje ponownej wyceny wszystkich uprzednio należących do niej udziałów we wspólnym działaniu.

Zmiany nie mają istotnego wpływu na śródroczne skrócone sprawozdanie finansowe Spółki.

- MSSF 11 Wspólne ustalenia umowne

Zmiany precyzują, że strona, która uczestniczy we wspólnym działaniu, lecz nie sprawuje nad nim współkontroli, może uzyskać wspólną kontrolę nad wspólnym działaniem, w którym działalność wspólnego działania stanowi przedsięwzięcie zgodnie z definicją w MSSF 3. W takich przypadkach uprzednio posiadane udziały we wspólnym działaniu nie podlegają ponownej wycenie.

Zmiany nie mają istotnego wpływu na śródroczne skrócone sprawozdanie finansowe Spółki.

- MSR 12 Podatek dochodowy

Zmiany precyzują, że skutki podatkowe wynikające z wypłaty dywidend są bardziej bezpośrednio związane z przeszłymi transakcjami lub zdarzeniami, które doprowadziły do uzyskania zysków podlegających podziałowi, niż z wypłatami na rzecz właścicieli. W związku z tym jednostka ujmuje skutki podatkowe wypłaty dywidend w wyniku finansowym, innych całkowitych dochodach lub kapitale własnym w zależności od tego, gdzie jednostka ujęła te przeszłe transakcje lub zdarzenia.

Zmiany nie mają istotnego wpływu na śródroczne skrócone sprawozdanie finansowe Spółki.

- MSR 23 Koszty finansowania zewnętrznego

Zmiany precyzują, że jednostka traktuje wszelkie pożyczki pierwotnie zaciągnięte w celu wytworzenia dostosowywanego składnika aktywów jako część pożyczek ogólnych, gdy zasadniczo wszystkie działania niezbędne do przygotowania tego składnika aktywów do zamierzonego użytkowania lub sprzedaży są zakończone.

Zmiany nie mają istotnego wpływu na śródroczne skrócone sprawozdanie finansowe Spółki.

Spółka nie zdecydowała się na wcześniejsze zastosowanie żadnego standardu, interpretacji lub zmiany, która została opublikowana, lecz nie weszła dotychczas w życie w świetle przepisów Unii Europejskiej.

4. Zmiana szacunków, zasad (polityki) rachunkowości i korekty prezentacyjne

4.1. Zmiany zasad (polityki) rachunkowości

Niniejsze śródroczne skrócone sprawozdanie finansowe zostało sporządzone zgodnie z zasadami rachunkowości, które zostały zaprezentowane w ostatnim sprawozdaniu finansowym Spółki za rok zakończony 31 grudnia 2018 roku z wyjątkiem zastosowania nowych lub zmienionych standardów oraz interpretacji obowiązujących dla okresów rocznych rozpoczynających się od 1 stycznia 2019 roku i później.

Spółka zastosowała po raz pierwszy MSSF 16 Leasing („MSSF 16”). Pozostałe nowe lub zmienione standardy oraz interpretacje, które mają zastosowanie po raz pierwszy w 2019 roku nie mają istotnego wpływu na sprawozdanie finansowe Spółki.

Wpływ MSSF 16 na sprawozdanie z sytuacji finansowej (zwiększenie / (zmniejszenie)) na dzień pierwszego zastosowania, tj. 1 stycznia 2019 roku:

<i>Aktywa</i>	<i>na dzień 31 grudnia 2018 roku</i>	<i>Korekta MSSF 16</i>	<i>na dzień 1 stycznia 2019 roku (przekształcone)</i>
Aktywa z tytułu prawa do użytkowania	0	9 289	9 289
Rzeczowe aktywa trwałe	21 116	-7 340	13 776
Aktywa razem	149 261	1 949	151 210

<i>Pasywa</i>	<i>na dzień 31 grudnia 2018 roku</i>	<i>Korekta MSSF 16</i>	<i>na dzień 1 stycznia 2019 roku</i>
<i>Zobowiązania długoterminowe</i>			
Leasing	952	1 694	2 646
<i>Zobowiązania krótkoterminowe</i>			
Leasing	2 391	255	2 646
Pasywa razem	149 261	1 949	151 210

MSSF 16 wprowadza jednolity model rachunkowości leasingobiorcy i wymaga, aby leasingobiorca ujmował aktywa i zobowiązania wynikające z każdego leasingu z okresem przekraczającym 12 miesięcy, chyba że bazowy składnik aktywów ma niską wartość. W dacie rozpoczęcia leasingobiorca ujmuje składnik aktywów z tytułu prawa do użytkowania bazowego składnika aktywów oraz zobowiązanie z tytułu leasingu, które odzwierciedla jego obowiązek dokonywania opłat leasingowych.

Leasingobiorca odrębnie ujmuje amortyzację składnika aktywów z tytułu prawa do użytkowania i odsetki od zobowiązania z tytułu leasingu.

Leasingobiorca aktualizuje wycenę zobowiązania z tytułu leasingu po wystąpieniu określonych zdarzeń (np. zmiany w odniesieniu do okresu leasingu, zmiany w przyszłych opłatach leasingowych wynikającej ze zmiany w indeksie lub stawce stosowanej do ustalenia tych opłat). Co do zasady, leasingobiorca ujmuje aktualizację wyceny zobowiązania z tytułu leasingu jako korektę wartości składnika aktywów z tytułu prawa do użytkowania. W prezentowanym okresie Emitent uzyskał informację od Syndyka, że wynajmowana dotąd hala produkcyjna będzie sprzedana w okresie dłuższym niż rok, w związku z czym Spółka zaktualizowała prezentowane zobowiązania leasingowe o wartość poniesionych i przyszłych opłat leasingowych.

Spółka jest leasingobiorcą w przypadku umów najmu powierzchni biurowych, hal produkcyjnych, maszyn oraz samochodów, co szerzej opisano w notce 22.

MSSF 16 wymaga, zarówno od leasingobiorcy jak i od leasingodawcy, dokonywania szerszych ujawnień niż w przypadku MSR 17.

Leasingobiorca ma prawo wyboru pełnego bądź zmodyfikowanego podejścia retrospektywnego, a przepisy przejściowe przewidują pewne praktyczne rozwiązania.

MSSF 16 obowiązuje dla okresów rocznych rozpoczynających się dnia 1 stycznia 2019 roku i później. Spółka nie zdecydowała się na wcześniejsze zastosowanie MSSF 16.

Spółka wdrożyła MSSF 16 z zastosowaniem zmodyfikowanej metody retrospektywnej.

Spółka oszacowała, że nowy standard będzie miał istotny wpływ na jej sprawozdanie finansowe. Na koniec 2018 roku Spółka była leasingobiorcą w 3 umowach leasingu operacyjnego, najmu i dzierżawy hal i powierzchni administracyjnych zawartych na okresy od 2 do 4 lat, na podstawie których przysługuje jej prawo do użytkowania w wartości 279 tys. PLN. Pozostałe umowy leasingu operacyjnego dotyczyły samochodów, których umowy zawarte są głównie na okres dwuletni. Wartość prawa z tych umów jest na wartość 236 tys. PLN. Ponadto spółka wyodrębniła na dzień 30 września 2019 roku wartość aktywa z tytułu prawa do wieczystego użytkowania gruntu. Emitentowi przysługuje prawo z tego tytułu w kwocie 1.432 tys. PLN.

Spółka wdrożyła MSSF 16 przy zastosowaniu zmodyfikowanej metody retrospektywnej, tj. bez przekształcania danych porównawczych, z ujęciem łącznego efektu pierwszego zastosowania standardu jako korekty bilansu otwarcia zysków zatrzymanych w dniu pierwszego zastosowania. Ponadto Spółka zastosowała następujące dopuszczone przez standard rozwiązania praktyczne:

- wartość prawa do korzystania z tytułu wszystkich umów sklasyfikowanych uprzednio przez Spółkę jako leasing operacyjny zgodnie z MSR 17 na dzień pierwszego zastosowania MSSF 16 zostanie ustalona w kwocie zobowiązania z tytułu leasingu skorygowanego o opłaty i przedpłaty ujęte w sprawozdaniu z sytuacji finansowej bezpośrednio sprzed dnia pierwszego zastosowania,
- w ramach podejścia portfelowego dla wszystkich umów leasingu samochodów Spółka stosuje jedną stopę dyskontową,
- umowy, których okres leasingu kończy się w 2019 roku, Spółka ujmuje jako koszty metodą liniową w okresie leasingu.

Spółka dokonała następujących założeń przy kalkulacji wpływu MSSF 16 na sprawozdanie finansowe:

- przyjęta stopa procentowa do 4,5 p.p.
- długość okresu najmu dla umów leasingu samochodów, zgodny z okresem z umowy, bez opcji wykupu/przedłużenia,
- okres racjonalnie pewny dla umów najmu i dzierżawy powierzchni biurowych i hal na czas nieokreślony analizowany indywidualnie pod względem występujących zachęt w umowach, opłat na rynku w podobnych lokalizacjach, strategii Spółki dla danego segmentu, a także kondycji finansowej podmiotu wynajmującego.

Spółka uwzględniła okres przedłużenia jako część okresu leasingu dla leasingu dla wszystkich kategorii aktywów z tytułu prawa do użytkowania, biorąc pod uwagę na znaczenie tych aktywów dla jej działalności. Te umowy leasingu, są pewne, mają krótki, nieodwołalny okres maksymalnie do 5 lat. Opcje przedłużenia umowy leasingu nie zostały uwzględnione w ramach okresu leasingu, ponieważ polityka Spółki w zakresie leasingu tych aktywów przewiduje maksymalny okres użyteczności nie dłuższy niż pięć lat, a zatem Spółka nie korzysta z opcji przedłużenia.

Na koniec 2018 roku Spółka posiadała umowy leasingu ujęte w sprawozdaniu finansowym w ramach rzeczowych aktywów trwałych w wysokości 7.340 tys. PLN. Na dzień wdrożenia MSSF16 wartość tych aktywów została przeklasyfikowana do pozycji „Aktywa z tytułu prawa do użytkowania”. Zobowiązania finansowe od tych umów były ujęte w sprawozdaniu finansowym na dzień 31 grudnia 2018 roku w wartości 3.343 tys. PLN. Na dzień wdrożenia wartość aktywów z tytułu prawa do użytkowania oraz zobowiązań leasingowych wzrosła o kwotę 1.949 tys. PLN.

5. Istotne wartości oparte na profesjonalnym osądzie i szacunkach

5.1. Profesjonalny osąd

Sporządzenie śródrocznego skróconego sprawozdania finansowego Spółki wymaga od Zarządu jednostki osądów, szacunków oraz założeń, które mają wpływ na prezentowane przychody, koszty, aktywa i zobowiązania i powiązane z nimi noty oraz ujawnienia dotyczące zobowiązań warunkowych. Niepewność co do tych założeń i szacunków może spowodować istotne korekty wartości bilansowych aktywów i zobowiązań w przyszłości.

W procesie stosowania zasad (polityki) rachunkowości Zarząd dokonał następujących osądów, które mają największy wpływ na przedstawiane wartości bilansowe aktywów i zobowiązań:

Aktywa zaklasyfikowane jako przeznaczone do sprzedaży

Dokonując reklasyfikacji aktywów do kategorii aktywów trwałych przeznaczonych do sprzedaży Spółka ocenia stopień prawdopodobieństwa sprzedaży tych składników w okresie jednego roku od dnia reklasyfikacji. Reklasyfikacji dokonuje się jedynie w przypadkach, gdy sprzedaż jest wysoce prawdopodobna. Spółka sporządza plany sprzedaży własnego majątku nieoperacyjnego. Szczegóły dotyczące aktywów zaklasyfikowanych jako przeznaczone do sprzedaży zostały przedstawione w nocie 14.

Leasing

Osądy związane z wdrożeniem MSSF 16 w zakresie okresu leasingu (umowy na czas nieokreślony, umowy z opcją wykupu) oraz stopy procentowej przyjętej do dyskontowania zobowiązań z tytułu leasingu zostały opisane w nocie nr 4.1.

Wycena nieruchomości inwestycyjnych

Spółka dokonuje wyceny nieruchomości inwestycyjnych do wartości godziwej w oparciu o posiadane wyceny niezależnych rzeczoznawców majątkowych oraz własny osąd zmiany warunków rynkowych i innych parametrów istotnie wpływających na wartość, zgodnie z przyjętą polityką wyceny nieruchomości inwestycyjnych.

Utrata wartości aktywów trwałych i obrotowych

Spółka dokonuje oceny przesłanek utraty wartości aktywów trwałych i obrotowych w oparciu o posiadane wyceny niezależnych rzeczoznawców majątkowych oraz własny osąd zmiany warunków rynkowych i innych parametrów istotnie wpływających na wartość. W przypadku zaistnienia przesłanki utraty wartości w stosunku do wcześniejszych wycen lub kosztu nabycia dokonywane są testy na utratę wartości, których rezultat jest podstawą do ujęcia odpisu aktualizującego wartość tych aktywów.

Odpisy aktualizujące należności

W odniesieniu do należności z tytułu dostaw i usług, dla których odpisy aktualizujące szacuje się dla całego życia instrumentu, Spółka nie jest narażona na ryzyko kredytowe w związku z pojedynczym znaczącym kontrahentem. W konsekwencji szacunki odpisów są dokonywane na zasadzie zbiorowej, a należności zostały pogrupowane według okresu przeterminowania. Spółka zbudowała model służący szacowaniu oczekiwanych strat z portfela należności. Szacunek odpisu jest oparty przede wszystkim o historycznie kształtujące się przeterminowania i powiązanie zalegania z faktyczną spłacalnością z ostatnich 3 lat.

Szczegóły dotyczące dokonanych odpisów aktualizujących jak również przyjętych założeń zostały przedstawione w nocie 16.1.

Utrata wartości Goodwill – wartość firmy

Spółka dokonuje oceny przesłanek utraty wartości firmy (Goodwill), powstałej w związku z nabyciem i połączeniem ze Spółką MAKRUM Project Management Sp. z o.o, w oparciu o własny osąd.

Podstawą przeprowadzonych testów na utratę wartości są prognozy zdyskontowanych przyszłych przepływów finansowych dla ośrodka generującego przepływy pieniężne do którego została przypisana wartość firmy. Informacje o wynikach przeprowadzonych przez Spółkę analiz zostały zaprezentowane w nocie 12.

Przychody z umów z klientami

Zastosowana w MSSF 15 metoda pięciu kroków wymaga od Spółki zastosowania szeregu subiektywnych ocen wpływających na wielkość ujawnionych przychodów. Oceny te dotyczą zarówno terminu spełnienia zobowiązania do wykonania świadczenia jak i ceny transakcyjnej.

Podstawą przyjęcia metody opartej na ponoszonych nakładach jest przeświadczenie Spółki, iż ta metoda najlepiej obrazuje przekazanie odbiorcom dóbr i usług z uwagi, iż prawo do dochodzenia wynagrodzenia za świadczone zobowiązanie i jego wysokości jest nierozdzielnie związana z udokumentowanymi nakładami. Wykonywane przez Spółkę produkty i usługi w ramach segmentów konstrukcje stalowe i budownictwo przemysłowe powstają na bazie indywidualnych projektów i nie mają alternatywnego zastosowania tzn. nie mogą być zaoferowane i sprzedane innym klientom. W ocenie Spółki, na bazie warunków umownych i ogólnych warunków współpracy Emitent posiada prawo do uzyskania wynagrodzenia za wykonane prace w proporcji w jakiej zostały wykonane.

W przypadku zobowiązań do wykonania świadczenia spełnianych przez Spółkę w określonym momencie (segment systemu przeładunkowe oraz pozostałe), przy ocenie momentu uzyskania przez klienta kontroli nad przyrzeczonymi dobrami i usługami kieruje się zarówno faktem fizycznego przekazania dobra lub wyświadczenia usługi jak i uwarunkowaniami prawnymi (np. momentem ustalenia prawa do zapłaty lub przejścia tytułu prawnego na nabywcę).

Przy określeniu ceny transakcyjnej Spółka opiera się przed wszystkim na zapisach umów (umów indywidualnych, ogólnych warunków zamówienia itp.) z klientami i ich analizie ekonomiczno-prawnej, oceniając czynniki wpływające na ewentualną zmienność wynagrodzenia, prawo do wynagrodzenia dodatkowego lub uwzględnienie innych czynników jak zmianę wartości pieniądza w czasie itp. Podział możliwej do uzyskania ceny transakcyjnej na poszczególne zobowiązania do wykonania świadczenia (jeżeli występuje więcej niż jedno zobowiązanie) dokonywany jest w oparciu o analizę cen rynkowych na podobne dobra i usługi, a w przypadku trudności w dokonaniu takiej oceny na podstawie poniesionych nakładów. To samo dotyczy także elementów wynagrodzenia zmiennego (np. upustów).

5.2. Niepewność szacunków i założeń

Poniżej omówiono podstawowe założenia dotyczące przyszłości i inne kluczowe źródła niepewności występujące na dzień bilansowy, z którymi związane jest istotne ryzyko znaczącej korekty wartości bilansowych aktywów i zobowiązań w następnym roku finansowym. Spółka przyjęła założenia i szacunki na temat przyszłości na podstawie wiedzy posiadanej podczas sporządzania sprawozdania finansowego. Występujące założenia i szacunki mogą ulec zmianie na skutek wydarzeń w przyszłości wynikających ze zmian rynkowych lub zmian niebędących pod kontrolą Spółki. Takie zmiany są odzwierciedlane w szacunkach lub założeniach w chwili wystąpienia.

Utrata wartości inwestycji w jednostki zależne, należności oraz pożyczek udzielonych jednostkom powiązanym

Zarząd Spółki dokonuje analizy przesłanek utraty wartości inwestycji w jednostkach zależnych uwzględniając złożoność i mnogość powiązań pomiędzy spółkami Grupy Kapitałowej PROJPRZEM MAKRUM S.A., wzajemnych sald pożyczek, należności i zobowiązań na różnych poziomach Grupy. W analizie odnosi się w pierwszej kolejności do wyników operacyjnych i związanych z tym prognozami przepływów finansowych generowanych przez poszczególne podmioty zależne i powiązane oraz poddaje ocenie posiadane przez podmioty zależne aktywa. Wyniki przeprowadzonych analiz i testu zostały przedstawione w nocie 22.1 oraz 23 Jednostkowego Sprawozdania Finansowego zakończonego 31 grudnia 2018 roku. Test na utratę wartości jest wykonywany corocznie na ostatni dzień bilansowy. Dodatkowo Spółka na bieżąco analizuje czy nie występują przesłanki utraty wartości. Na dzień 30 września 2019 roku Zarząd Spółki nie zidentyfikował przesłanek mogących świadczyć o utracie wartości inwestycji w jednostki zależne.

Utrata wartości rzeczowych aktywów trwałych i aktywów niematerialnych (w tym wartość firmy)

Na każdy dzień bilansowy PROJPRZEM MAKRUM S.A. dokonuje oceny przesłanek utraty wartości rzeczowych składników trwałych i wartości aktywów niematerialnych. Poprzez przesłanki utraty wartości rozumie się zdarzenia wskazujące, iż mogło nastąpić obniżenie możliwych przyszłych oczekiwanych przepływów pieniężnych ze składnika aktywów trwałych. W przypadku zidentyfikowania przesłanek utraty wartości ustalana jest wartość odzyskiwalna.

Na dzień 31 grudnia 2018 roku Spółka przeprowadziła ponadto obowiązkowe testy na utratę wartości aktywów niematerialnych (wartość firmy, znak towarowy o nieokreślonym okresie użytkowania). Wymagało to oszacowania wartości użytkowej ośrodka wypracowującego środki pieniężne, do którego należą te aktywa niematerialne (segment konstrukcji stalowych). Oszacowanie wartości użytkowej polega na ustaleniu przyszłych przepływów pieniężnych generowanych przez ośrodek wypracowujący środki pieniężne i wymaga ustalenia stopy dyskontowej do zastosowania w celu obliczenia bieżącej wartości tych przepływów. Przyjęte w tym celu założenia zostały przedstawione w nocie 18 Jednostkowego Sprawozdania Finansowego za 2018 rok, opublikowanego 18 marca 2019 roku.

Wycena nieruchomości inwestycyjnych

Spółka dokonuje wyceny nieruchomości inwestycyjnych w oparciu o posiadane wyceny niezależnych rzeczoznawców majątkowych, własny osąd, który podlega niepewności ze względu na zmiany parametrów rynkowych głównie takich jak możliwe do uzyskania stawki najmu, wartości rynkowe nieruchomości o zbliżonym potencjale i/lub stóp kapitalizacji.

Nieruchomości inwestycyjne kwalifikowane są do 3 poziomu hierarchii wartości godziwej. Przy wycenie do wartości godziwej wg metody porównawczej uwzględnia się cechy danej działki takie jak: położenie i ekspozycja, sąsiedztwo, infrastruktura techniczna, dostęp komunikacyjny, wielkość, kształt i status planistyczny i nadaje im odpowiednie wagi.

Odpisy aktualizujące zapasy

Na dzień bilansowy Spółka ustala, czy nie nastąpiła utrata wartości zapasów w skutek niemożliwości wykorzystania w procesie produkcji lub sprzedaży po cenie przewyższającej wartość księgową. W takich przypadkach Zarząd w oparciu o indywidualną analizę dokonuje kwantyfikacji odpisu aktualizującego mającego na celu doprowadzenie wyceny zapasów do wartości możliwej do uzyskania ze sprzedaży.

Więcej informacji zawiera nota nr 15.

Niepewność związana z utworzonymi rezerwami

Spółka tworzy rezerwy na prawdopodobne zobowiązania, które jest w stanie w sposób wiarygodny oszacować w tym w szczególności rezerwy na naprawy gwarancyjne, które są tworzone w następstwie oszacowania spodziewanych i możliwych do oszacowania kosztów napraw, prac i robót gwarancyjnych związanych ze sprzedanymi wyrobami i świadczonymi usługami.

Niepewność związana z rozliczeniami podatkowymi

Regulacje dotyczące podatku od towarów i usług, podatku dochodowego od osób prawnych oraz obciążeń związanych z ubezpieczeniami społecznymi podlegają częstym zmianom. Te częste zmiany powodują brak odpowiednich punktów odniesienia, niespójne interpretacje oraz nieliczne ustanowione precedensy, które mogłyby mieć zastosowanie. Obowiązujące przepisy zawierają również niejasności, które powodują różnice w opiniach, co do interpretacji prawnej przepisów podatkowych, zarówno pomiędzy organami państwowymi jak i organami państwowymi i przedsiębiorstwami.

Rozliczenia podatkowe oraz inne obszary działalności (na przykład kwestie celne czy dewizowe) mogą być przedmiotem kontroli organów, które uprawnione są do nakładania wysokich kar i grzywien, a wszelkie dodatkowe zobowiązania podatkowe, wynikające z kontroli, muszą zostać zapłacone wraz z wysokimi odsetkami. Te warunki powodują, że ryzyko podatkowe w Polsce jest większe niż w krajach o bardziej dojrzałym systemie podatkowym.

W konsekwencji, kwoty prezentowane i ujawniane w sprawozdaniach finansowych mogą się zmienić w przyszłości w wyniku ostatecznej decyzji organu kontroli podatkowej.

Z dniem 15 lipca 2016 r. do Ordynacji Podatkowej zostały wprowadzone zmiany w celu uwzględnienia postanowień Ogólnej Klauzuli Zapobiegającej Nadużyciom (GAAR). GAAR ma zapobiegać powstawaniu i wykorzystywaniu sztucznych struktur prawnych tworzonych w celu uniknięcia zapłaty podatku w Polsce. GAAR definiuje unikanie opodatkowania jako czynność dokonaną przede wszystkim w celu osiągnięcia korzyści podatkowej, sprzecznej w danych okolicznościach z przedmiotem i celem przepisów ustawy podatkowej. Zgodnie z GAAR taka czynność nie skutkuje osiągnięciem korzyści podatkowej, jeżeli sposób działania był sztuczny. Wszelkie występowanie (i) nieuzasadnionego dzielenia operacji, (ii) angażowania podmiotów pośredniczących mimo braku uzasadnienia ekonomicznego lub gospodarczego, (iii) elementów wzajemnie się znoszących lub kompensujących oraz (iv) inne działania o podobnym działaniu do wcześniej wspomnianych, mogą być potraktowane jako przesłanka istnienia sztucznych czynności podlegających przepisom GAAR. Nowe regulacje będą wymagać znacznie większego osądu przy ocenie skutków podatkowych poszczególnych transakcji.

Klauzulę GAAR należy stosować w odniesieniu do transakcji dokonanych po jej wejściu w życie oraz do transakcji, które zostały przeprowadzone przed wejściem w życie klauzuli GAAR, ale dla których po dacie wejścia klauzuli w życie korzyści były lub są nadal osiągane. Wdrożenie powyższych przepisów umożliwi polskim organom kontroli podatkowej kwestionowanie realizowanych przez podatników prawnych ustaleń i porozumień, takich jak restrukturyzacja i reorganizacja Spółki.

Spółka ujmuje i wycenia aktywa lub zobowiązania z tytułu bieżącego i odroczonego podatku dochodowego przy zastosowaniu wymogów MSR 12 Podatek dochodowy w oparciu o zysk (stratę podatkową), podstawę opodatkowania, nierozliczone straty podatkowe, niewykorzystane ulgi podatkowe i stawki podatkowe, uwzględniając ocenę niepewności związanych z rozliczeniami podatkowymi. Gdy istnieje niepewność co do tego, czy i w jakim zakresie organ podatkowy będzie akceptował poszczególne rozliczenia podatkowe transakcji, Jednostka ujmuje te rozliczenia uwzględniając ocenę niepewności.

Wycena rezerw z tytułu świadczeń pracowniczych

Rezerwy z tytułu świadczeń pracowniczych zostały oszacowane za pomocą metod aktuarialnych.

Przyjęta na koniec roku 2018 metodologia nie uległa zmianie. W okresie sprawozdawczym nie zmieniły się również wskaźniki finansowe będące podstawą szacunku na koniec września 2019 roku.

Składnik aktywów z tytułu podatku odroczonego

Spółka rozpoznaje składnik aktywów z tytułu podatku odroczonego bazując na założeniu, że w przyszłości zostanie osiągnięty zysk podatkowy pozwalający na jego wykorzystanie. Pogorszenie uzyskiwanych wyników podatkowych w przyszłości mogłoby spowodować, że założenie to stałoby się nieuzasadnione.

Wartość godziwa instrumentów finansowych

Wartość godziwą instrumentów finansowych, dla których nie istnieje aktywny rynek ustala się wykorzystując odpowiednie techniki wyceny. Przy wyborze odpowiednich metod i założeń Spółka kieruje się profesjonalnym osądem.

Stawki amortyzacyjne

Wysokość stawek amortyzacyjnych ustalana jest na podstawie przewidywanego okresu ekonomicznej użyteczności składników rzeczowego majątku trwałego oraz aktywów niematerialnych. Spółka corocznie dokonuje weryfikacji przyjętych okresów ekonomicznej użyteczności na podstawie bieżących szacunków.

Umowy o usługę budowlaną

Spółka dokonuje pomiaru stopnia spełnienia zobowiązania w odniesieniu do każdego zobowiązania do wykonania świadczenia spełnianego w miarę upływu czasu (kontrakty budowlane). Metoda zastosowana przez Spółkę do takiego pomiaru wymaga szacowania proporcji dotychczas wykonanych prac do całości usług do wykonania. Gdyby szacunek łącznych kosztów realizacji kontraktów wzrósł o 10%, w stosunku do oszacowania Spółki, kwota przychodu zostałaby zmniejszona o ca 900 tys. PLN.

6. Sezonowość działalności

Działalność Spółki nie ma charakteru sezonowego, zatem przedstawiane wyniki Spółki nie odnotowują istotnych wahań w trakcie roku.

7. Informacje dotyczące segmentów działalności

Dla celów zarządczych Spółka została podzielona na części w oparciu o wytwarzane produkty i świadczone usługi na następujące sprawozdawcze segmenty operacyjne:

- **Segment systemów przeładunkowych;**
- **Segment konstrukcji stalowych;**

Produkcja i sprzedaż systemów parkingowych jest prezentowana razem z segmentem konstrukcji stalowych. Prezentacja ta była już ujęta w sprawozdaniu finansowym zakończonym 31 grudnia 2018 roku. Analogiczne dane porównawcze za trzeci kwartał 2018 roku zostały doprowadzone do porównywalności.

- **Segment pozostały, który obejmuje m.in. wynajem i dzierżawę nieruchomości oraz budownictwo przemysłowe.** W 2019 roku zrezygnowano z odrębnej prezentacji segmentu budownictwa przemysłowego, które połączono z segmentem pozostałym. Projekty dotyczące budownictwa przemysłowego są obecnie realizowane przez wyodrębnioną spółkę PROJPRZEM Budownictwo Sp. z o.o.

Wyżej wymienione zmiany znajdują odzwierciedlenie w tabelach poniżej. (dane roku 2018 doprowadzono do porównywalności jak w roku 2019).

Zasady rachunkowości zastosowane w segmentach sprawozdawczych są takie same jak polityka rachunkowości Spółki. Zysk segmentów to zysk wygenerowany przez poszczególne segmenty.

Niealokowane aktywa obejmują inwestycje długoterminowe, aktywa na odroczonego podatek dochodowy, inne należności niż z tytułu dostaw i usług, inwestycje krótkoterminowe, rozliczenia międzyokresowe oraz aktywa trwałe zaklasyfikowane jako przeznaczone do sprzedaży w części dotyczącej rzeczowych aktywów trwałych.

Zarząd monitoruje oddzielnie wyniki operacyjne segmentów w celu podejmowania decyzji dotyczących alokacji zasobów, oceny skutków tej alokacji oraz wyników działalności. Podstawą oceny wyników działalności jest zysk lub strata na działalności operacyjnej. Finansowanie Spółki (łącznie z kosztami i przychodami finansowymi) oraz podatek dochodowy są monitorowane na poziomie Spółki i nie ma miejsca ich alokacja do segmentów.

Spadek przychodów w pozostałych segmentach wynika z faktu, że z końcem 2018 roku Emitent zaprzestał wykonywania działalności z tytułu najmu nieruchomości. Było to spowodowane sprzedażą nieruchomości przy ulicy Bernardyńskiej i utratą tym samym prawa do osiągnięcia przychodów z tytułu najmu.

Zysk operacyjny segmentów nie obejmuje:

- pozostałych przychodów operacyjnych,
- pozostałych kosztów operacyjnych,
- wyników na sprzedaży jednostek zależnych,
- przychodów finansowych,
- kosztów finansowych,
- zyski (straty) z tytułu oczekiwanych strat kredytowych.

Aktywa alokowane do segmentów nie obejmują:

- aktywów trwałych zaklasyfikowanych jako przeznaczonych do sprzedaży - w części dotyczącej rzeczowych aktywów trwałych,
- inwestycji w jednostkach zależnych,
- aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego,
- udzielonych pożyczek,
- środków pieniężnych i ich ekwiwalentów,
- pozostałych krótkoterminowych aktywów finansowych (akcje i obligacje notowane na giełdzie).

SEGMENTY OPERACYJNE	Systemy przeładunkowe	Konstrukcje stalowe	Wszystkie pozostałe segmenty	Niealokowane	OGÓŁEM
za okres od 01.01 do 30.09.2019 roku (niebadane)					
Przychody przypisane do segmentów	69 649	19 921	303	-	89 873
Wynik segmentu /zysk brutto ze sprzedaży/	13 826	2 419	97	-	16 342
Koszty sprzedaży	3 676	-	-	-	3 676
Koszty ogólnego zarządu	7 220	2 065	32	-	9 317
Wynik segmentu /zysk (strata) ze sprzedaży/	2 930	354	65	-	3 349
Aktywa segmentu sprawozdawczego	55 143	55 129	20 490	33 492	164 254
za okres od 01.01 do 30.09.2018 roku (niebadane)					
Przychody przypisane do segmentów	57 887	28 019	2 929	-	88 835
Wynik segmentu /zysk brutto ze sprzedaży/	12 863	3 192	806	-	16 861
Koszty sprzedaży	2 757	-	-	-	2 757
Koszty ogólnego zarządu	5 669	2 744	286	-	8 699
Wynik segmentu /zysk (strata) ze sprzedaży/	4 437	448	520	-	5 405
Aktywa segmentu sprawozdawczego	41 366	60 300	24 793	23 276	149 735

UZGODNIENIE WYNIKÓW SEGMENTÓW OPERACYJNYCH Z WYNIKIEM JEDNOSTKI PRZED OPODATKOWANIEM	od 01.01 do 30.09.2019 (niebadane)	od 01.01 do 30.09.2018 (niebadane)
Wynik operacyjny segmentów	3 349	5 405
Pozostałe przychody nie przypisane do segmentów	608	1 566
Pozostałe koszty nie przypisane do segmentów	1 164	277
Zyski (straty) z tytułu oczekiwanych strat kredytowych	288	7 804
Zysk (strata) z działalności operacyjnej	3 081	14 498
Przychody finansowe	714	337
Koszty finansowe	1 339	7 458
Zysk (strata) przed opodatkowaniem	2 456	7 376
Aktywa segmentów		
łącznie aktywa segmentów operacyjnych	130 762	126 459
Aktywa nie alokowane do segmentów	33 492	23 276

Przychody Spółki z umów z Klientami w podziale na regiony geograficzne oraz linie produktowe, wraz z uzgodnieniem do przychodów poszczególnych segmentów prezentuje poniższa tabela:

Projprzem Makrum S.A.	Okres od 01.01 do 30.09.2019 (niebadane)			
Segmenty	Systemy przeładunkowe	Konstrukcje stalowe	Wszystkie pozostałe segmenty	Razem
Region				
Kraj	6 552	14 853	303	21 707
Zagranica, w tym kluczowe kraje:	63 097	5 069	-	68 166
- Niemcy	50 181	1 084	-	51 265
- Wielka Brytania	3 801	-	-	3 801
- Węgry	2 100	-	-	2 100
- Szwecja	724	-	-	724
- Norwegia	-	2 028	-	2 028
Razem	69 649	19 921	303	89 873
Linia produktu				
pomosty przeładunkowe	46 342	-	-	46 342
parkingi	-	8 463	-	8 463
uszczelnienia	7 121	-	-	7 121
termośluzы	3 889	-	-	3 889
maszyny i kruszarki Makrum	-	11 458	-	11 458
części	12 297	-	-	12 297
pozostałe	-	-	303	303
Razem	69 649	19 921	303	89 873
Termin przekazania dóbr lub usługi				
w określonym momencie	69 649	-	303	69 952
w miarę upływu czasu	-	19 921	-	19 921
Razem	69 649	19 921	303	89 873

Projprzem Makrum S.A.	Okres od 01.01 do 30.09.2018 (niebadane)			
Segmenty	Systemy przeładunkowe	Konstrukcje stalowe	Wszystkie pozostałe segmenty	Razem
Region				
Kraj	7 630	18 292	2 929	28 851
Zagranica, w tym kluczowe kraje:	50 257	9 727	-	59 984
- Niemcy	39 409	2 301	-	41 710
- Finlandia	4 019	123	-	4 142
- Norwegia	-	6 194	-	6 194
- Wielka Brytania	1 344	-	-	1 344
Razem	57 887	28 019	2 929	88 835
Linia produktu				
pomosty przeładunkowe	40 187	-	-	40 187
parkingi	-	4 974	-	4 974
uszczelnienia	7 740	-	-	7 740
termośluzы	2 172	-	-	2 172
maszyny i kruszarki Makrum	-	23 045	-	23 045
budownictwo przemysłowe	-	-	965	965
części	7 788	-	-	7 788
pozostałe	-	-	1 964	1 964
Razem	57 887	28 019	2 929	88 835
Termin przekazania dóbr lub usługi				
w określonym momencie	57 887	-	2 929	60 816
w miarę upływu czasu	-	28 019	-	28 019
Razem	57 887	28 019	2 929	88 835

Przychody Spółki w segmencie systemów przeładunkowych oraz pozostałe przychody rozpoznawane są w momencie czasu, przychody w segmencie konstrukcji stalowych rozpatrywane są w miarę upływu czasu proporcjonalnie do stopnia zaangażowania danego kontraktu i korzyści przekazywanych klientowi.

Przychody z umów z klientami w kwocie 89.873 tys. PLN (88.835 tys. PLN za analogiczny okres 2018 roku) są prezentowane w oddzielnych segmentach tj. przeładunki oraz konstrukcje stalowe, natomiast segment budownictwa przemysłowego razem jako segmenty pozostałe. Kwota 303 tys. PLN (1.964 tys. PLN za analogiczny okres 2018 roku) ujęta w segmencie pozostałe stanowi przede wszystkim zgodnie z MSR 17 przychód z wynajmu nieruchomości.

8. Dywidendy wypłacone i zaproponowane do wypłaty

Dywidenda została wypłacona w dniu 26 września 2019 roku.

Zarząd spółki PROJPRZEM MAKRUM S.A. z siedzibą w Bydgoszczy ("Spółka"), poinformował, że zgodnie z podjętą przez Zwyczajne Walne Zgromadzenie Spółki w dniu 12.06.2019 roku uchwałą w sprawie wypłaty dywidendy oraz określenia daty nabycia prawa do dywidendy i terminu jej wypłaty postanowiono dokonać wypłaty dywidendy z zysku Spółki za rok 2018 w łącznej kwocie 3.589.629,60 zł. Pozostałą część zysku przeznaczyć na kapitał zapasowy Spółki. Dzień nabycia prawa do dywidendy został ustalony na 12 września 2019 roku, natomiast termin jej wypłaty został ustalony na 26 września 2019 roku. Informacje zostały opublikowane w raporcie bieżącym nr 10 z dnia 12 czerwca 2019 roku.

9. Przychody i koszty

Przychody operacyjne

W okresie od stycznia do września 2019 roku Spółka kontynuowała działalność w segmentach, w których realizowana była sprzedaż w okresach wcześniejszych. Wartość przychodów operacyjnych w tym okresie wyniosła 89.873 tys. PLN. W stosunku do analogicznego okresu 2018 roku wartość ta wzrosła o 1.038 tys. PLN. tj. o 1,2%. Wzrost wynikał przede wszystkim ze wzrostu w segmencie systemów przeładunkowych tj. o ponad 20%. W pozostałych segmentach Emitent odnotował spadek przychodów.

Koszt własny sprzedaży

Koszt własny sprzedaży w okresie od stycznia do września 2019 roku osiągnął poziom 73.531 tys. PLN. W stosunku do analogicznego okresu 2018 roku wartość ta wzrosła o 1.557 tys. PLN tj. o 2,2%. Analogicznie wzrost kosztu własnego sprzedaży największy przyrost odnotował w segmencie systemów przeładunkowych tj. 24%.

Koszty sprzedaży

Koszty sprzedaży w okresie od stycznia do września 2019 roku osiągnęły poziom 3.676 tys. PLN. W stosunku do analogicznego okresu 2018 roku wartość ta wzrosła o 919 tys. PLN tj. o 33,33%.

W kosztach sprzedaży Spółka ujmuje koszty transportu wyrobów gotowych do klientów końcowych w segmencie systemów przeładunkowych. Głównymi przyczynami wzrostu kosztów sprzedaży rok do roku był wzrost sprzedaży eksportowej o ponad 13%. Segment systemów przeładunkowych odnotował wzrost sprzedaży na poziomie 12.840 tys. PLN tj. wzrost o ponad 20%.

Koszty ogólnego Zarządu

Koszty ogólnego Zarządu w okresie od stycznia do września 2019 roku osiągnęły poziom 9.317 tys. PLN. (7,1% wzrost).

W stosunku do analogicznego okresu 2018 roku wartość ta wzrosła o 618 tys. PLN. Wzrost kosztów Zarządu wynika z rozwoju przez Spółkę działu eksportu prowadzącego sprzedaż systemów przeładunkowych.

Pozostałe przychody operacyjne

Wartość pozostałych przychodów operacyjnych w okresie od stycznia do września 2019 roku wyniosła 608 tys. PLN. Na wartość przychodów w tym obszarze wpływ miały wystawione noty obciążeniowe z tytułu kar za opóźnienia w dostawie w kwocie 343 tys. zł, spisane przedawnione należności i zobowiązania per saldo 244, różnice inwentaryzacyjne w kwocie 16 tys. PLN oraz pozostałe przychody.

Szczegółowe dane zawiera tabela poniżej.

Pozostałe przychody operacyjne	od 01.01 do 30.09.2019 (niebadane)	od 01.01 do 30.09.2018 (niebadane)
Zysk ze zbycia nieruchomości inwestycyjnych	-	39
Wycena nieruchomości inwestycyjnych do wartości godziwej	-	803
Otrzymane kary i odszkodowania	343	550
Różnice inwentaryzacyjne	16	12
Leasing umowy zakończone	-	150
Spisane - przedawnione rozrachunki per saldo	244	-
Inne przychody	5	12
Razem przychody	608	1 566

Największy wpływ na zmianę wartości pozostałych przychodów operacyjnych rok do roku miała wycena nieruchomości inwestycyjnych do wartości godziwej w kwocie 803 tys. PLN dokonana na dzień 30.09.2018 roku. Wycena dotyczyła gruntu przy ulicy Bydgoskich Olimpijczyków w Bydgoszczy.

Pozostałe koszty operacyjne

Pozostałe koszty operacyjne	od 01.01 do 30.09.2019 (niebadane)	od 01.01 do 30.09.2018 (niebadane)
Odpisy z tytułu utraty wartości aktywów trwałych przeznaczonych do sprzedaży	818	-
Zapłacone kary i odszkodowania	99	98
Koszty refaktur	82	-
Darowizny	20	20
Wynik na sprzedaży niefinansowych aktywów trwałych oraz aktywów trwałych zaklasyfikowanych jako przeznaczone do sprzedaży	59	-
Zakup wierzytelności		49
Inne koszty	86	110
Razem koszty	1 164	277

Porównując dane pozostałych kosztów operacyjnych rok do roku największa zmiana powstała w wyniku dokonanego przez Spółkę odpisu z tytułu utraty wartości aktywów trwałych przeznaczonych do sprzedaży na dzień 30.09.2019 roku w kwocie 818 tys. PLN. Szerzej opisano to w notcie nr 14.

Przychody finansowe

Szczegółowe dane zawiera tabela poniżej:

Przychody finansowe	od 01.01 do 30.09.2019 (niebadane)	od 01.01 do 30.09.2018 (niebadane)
Zysk ze sprzedaży akcji	-	2
Odsetki	186	159
Wycena instrumentów pochodnych per saldo	19	47
Wycena obligacji	385	-
Poręczenia	75	100
Różnice kursowe per saldo	-	27
Pozostałe	49	2
Razem przychody	714	337

Największa zmiana w przychodach finansowych wynika z dokonanej na dzień 30.09.2019 roku wyceny obligacji w kwocie 385 tys. PLN.

Koszty finansowe

Szczegółowe dane zawiera tabela poniżej:

Koszty finansowe	od 01.01 do 30.09.2019 (niebadane)	od 01.01 do 30.09.2018 (niebadane)
Odsetki od leasingu	124	113
Odsetki od kredytu nieodnawialnego	-	108
Odsetki od kredytów bankowych	475	275
Odsetki pozostałe	52	60
Poręczenia	170	125
Prowizja i opłaty bankowe	483	345
Wynik z rozliczenia kontraktów walutowych per saldo	-	432
Różnice kursowe per saldo	35	-
Aktualizacja wartości aktywów finansowych	-	6 000
Razem koszty	1 339	7 458

Kwota 6.000 tys. PLN na dzień 30.09.2018 roku stanowiła największą zmianę koszty finansowych rok do roku i dotyczyła wyceny wartości udziałów spółki zależnej PROMStahl Poska Sp. z o.o.

Zyski (straty) z tytułu oczekiwanych strat kredytowych

Szczegółowe dane zawiera tabela poniżej:

Zyski (straty) z tytułu oczekiwanych strat kredytowych	od 01.01 do 30.09.2019 (niebadane)	od 01.01 do 30.09.2018 (niebadane)
Odpis aktualizujący należności	332	*(7 374)
Odpis na pożyczce udzielonej podmiotowi powiązanemu	(44)	(430)
Zyski (straty) z tytułu oczekiwanych strat kredytowych	288	(7 804)

-* w tym 7.209 tys. PLN dotycząca odwróconego odpisu na należności wobec spółki zależnej na dzień 30.09.2018 roku

Koszty w układzie rodzajowym

Koszty w układzie rodzajowym	od 01.01 do 30.09.2019 (niebadane)	od 01.01 do 30.09.2018 (niebadane)
Amortyzacja	1 898	2 218
Świadczenia pracownicze	16 145	14 348
Zużycie materiałów i energii	47 972	48 895
Usługi obce	19 476	25 058
Podatki i opłaty	390	607
Pozostałe koszty rodzajowe	369	366
Koszty według rodzaju razem	86 250	91 492
Wartość sprzedanych towarów i materiałów	904	2 316
Zmiana stanu produktów, produkcji w toku (+/-)	(630)	(10 378)
Koszt wytworzenia produktów na własne potrzeby (-)	-	-
Koszt własny sprzedaży, koszty sprzedaży oraz koszty ogólnego zarządu	86 524	83 430

Przychody umów z klientami

Przychody z tytułu umów z klientami zgodnie z MSSF 15 zostały zaprezentowane w nocie nr 7.

9.1. Zmiany w umowach

PRZYCHODY, KOSZTY, NALEŻNOŚCI I ZOBOWIĄZANIA Z TYTUŁU UMÓW

	30.09.2019 (niebadane)	31.12.2018
Koszty umowy poniesione do dnia bilansowego	11 568	15 562
Zyski narastająco ujęte do dnia bilansowego (+)	1 532	3 002
Straty narastająco ujęte do dnia bilansowego (-)	(1)	(305)
Przychody z umowy narastająco ujęte do dnia bilansowego	13 099	18 259
Kwoty zafakturowane do dnia bilansowego (faktury częściowe)	6 024	8 667
Rozliczenie z tytułu umów na dzień bilansowy (per saldo), w tym:	7 075	9 592
<i>aktywa z tytułu umów, w tym:</i>	<i>6 878</i>	<i>9 813</i>
<i>odpis aktualizujący z tytułu umów</i>	<i>-</i>	<i>(102)</i>
Aktywa z tytułu umowy	6 878	9 711
Zobowiązania z tytułu umowy	2 806	3 819

Aktywa z tytułu umowy obejmują przede wszystkim przekazane dobra lub usługi klientowi, przed dokonaniem przez klienta zapłaty wynagrodzenia lub przed terminem wymagalności, z wyłączeniem wszelkich kwot przedstawionych jako należności. Zobowiązania z tytułu umowy obejmują przede wszystkim zaliczki otrzymane od klientów, bez kosztów odsetek od otrzymanych zaliczek.

SZACOWANE WYNIKI Z OTWARTYCH UMÓW

	30.09.2019 (niebadane)	31.12.2018
Kwota przychodów z usług początkowo ustalona w umowie	21 857	23 041
Zmiana przychodów z umowy		
Łączna kwota przychodów z umowy	21 857	23 041
Koszty umowy poniesione do dnia bilansowego	11 568	15 562
Koszty pozostające do realizacji umowy	6 720	3 979
Szacunkowe łączne koszty umowy	18 288	19 541
Szacunkowe łączne wyniki z umów o usługę, w tym:	3 569	3 499
zyski	3 568	3 813
straty (-)	(1)	(314)

10. Podatek dochodowy

Uzgodnienie podatku dochodowego od zysku brutto przed opodatkowaniem według ustawowej stawki podatkowej, z podatkiem dochodowym licznym według efektywnej stawki podatkowej Spółki za pierwsze półrocze zakończone dnia 30 września 2019 roku i na dzień 30 września 2018 roku przedstawia się następująco:

PODATEK DOCHODOWY	od 01.01 do 30.09.2019 (niebadane)	od 01.01 do 30.09.2018 (niebadane)
Wynik przed opodatkowaniem	2 456	7 376
Stawka podatku obowiązująca w Polsce	19%	19%
Podatek dochodowy wg ustawowej stawki podatkowej obowiązującej w Polsce	467	1 401
Koszty trwale niestanowiące kosztów uzyskania przychodów (+)	128	1 417
Przychody podatkowe niebędące przychodami księgowymi (-)	-	(1 569)
Podatek według efektywnej stawki podatkowej wynoszącej 24,23% (na dzień 30.09.2018 roku: 16,93%)	595	1 249
Zastosowana efektywna stawka podatkowa	24,23%	16,93%

Podatek odroczony jest wyliczany metodą bilansową jako podatek podlegający zapłaceniu lub zwrotowi w przyszłości na różnicach pomiędzy wartościami bilansowymi aktywów i pasywów, a odpowiadającymi im wartościami podatkowymi wykorzystywanymi do wyliczenia podstawy opodatkowania.

Zmiany z tytułu odroczonego podatku dochodowego w okresie objętym sprawozdaniem przedstawiają się następująco:

ODROCZONY PODATEK DOCHODOWY	30.09.2019 (niebadane)	31.12.2018
Saldo na początek okresu:		
Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	3 135	3 749
Rezerwa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	4 517	4 756
Podatek odroczonego per saldo na początek okresu	(1 382)	(1 007)
Zmiana stanu w okresie wpływająca na:		
Rachunek zysków i strat (+/-)	597	(375)
Inne całkowite dochody (+/-)		
Podatek odroczonego per saldo na koniec okresu, w tym:	(785)	(1 382)
Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	2 848	3 135
Rezerwa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	3 633	4 517

Aktywo z tytułu odroczonego podatku dochodowego wynika z następujących pozycji:

TYTUŁY RÓŻNIC PRZEJSCIOWYCH	Saldo na początek okresu	Zmiana stanu		Saldo na koniec okresu
		rachunek zysków i strat	inne dochody całkowite	
<i>Stan na 30.09.2019 (niebadane)</i>				
Różnica między wartością bilansową i podatkową aktywów niematerialnych	378	(12)	-	366
Różnica pomiędzy podatkową a bilansową wartością pożyczek i należności	389	(16)	-	373
Różnica pomiędzy podatkową a bilansową wartością zapasów	194	-	-	194
Kontrakty długoterminowe	1 618	(303)	-	1 315
Od rezerw bilansowych	471	(43)	-	428
Pozostałe	85	88	-	172
Razem	3 135	(286)	-	2 848

Rezerwa z tytułu odroczonego podatku dochodowego wynika z następujących pozycji:

TYTUŁY RÓŻNIC PRZEJSCIOWYCH	Saldo na początek okresu	Zmiana stanu		Saldo na koniec okresu
		Rachunek zysków i strat	inne dochody całkowite	
<i>Stan na 30.09.2019 (niebadane)</i>				
Przeszacowanie nieruchomości inwestycyjnych do wartości godziwej (wycenianych przez rachunek zysków i strat)	1 163	-	-	1 163
Różnica między wartością bilansową a podatkową aktywów trwałych	743	95	-	838
Kontrakty długoterminowe	1 823	(478)	-	1 345
Odsetki naliczone od pożyczek	17	(3)	-	14
Różnica pomiędzy podatkową a bilansową wartością zobowiązań leasingowych oraz środków trwałych w leasingu	686	(552)	-	134
Wycena obligacji	-	73	-	73
Pozostałe	85	(19)	-	66
Razem	4 517	(884)	-	3 633

11. Rzeczowe aktywa trwałe

RZECZOWE AKTYWA TRWAŁE	Grunty	Budynki i budowle	Maszyny i urządzenia	Środki transportu	Pozostałe środki trwałe	Rzeczowe aktywa trwałe w trakcie wytwarzania	Razem
Stan na 30.09.2019 (niebadane)							
Wartość bilansowa brutto	1 141	17 095	13 930	735	1 591	6 670	41 161
Skumulowane umorzenie i odpisy aktualizujące	(1 141)	(6 336)	(12 694)	(667)	(1 407)	-	(22 245)
Wartość bilansowa netto na dzień 30.09.2019	-	10 759	1 235	68	184	6 670	18 916

ZMIANA WARTOŚCI BILANSOWEJ RZECZOWYCH AKTYWÓW TRWAŁYCH	Grunty	Budynki i budowle	Maszyny i urządzenia	Środki transportu	Pozostałe środki trwałe	Rzeczowe aktywa trwałe w trakcie wytwarzania	Razem
Wartość bilansowa netto na dzień 31.12.2018	386	11 118	7 805	724	420	663	21 116
Przeniesienie do aktywów z tytułu prawa do użytkowania (-)	(386)	-	(6 379)	(544)	(31)	-	(7 340)
Zwiększenia (nabycie, wytworzenie)	-	-	23	-	-	6 007	6 030
Zmniejszenia (zbycie, likwidacja) (-)	-	-	(66)	(52)	(27)	-	(145)
Inne zmiany - reklasyfikacje	-	-	114	-	(114)	-	-
Amortyzacja (-)	-	(359)	(262)	(60)	(64)	-	(745)
Wartość bilansowa netto na dzień 30.09.2019 (niebadane)	-	10 759	1 235	68	184	6 670	18 916

Zmiana wartości w omawianym okresie

W okresie 9 miesięcy zakończonym 30 września 2019 roku, wartość rzeczowych aktywów trwałych wyniosła 18.916 tys. zł. Istotna zmiana tj. (-) 7.340 tys. PLN w tej pozycji bilansowej wynika z przeniesienia aktywów z tytułu prawa do użytkowania do oddzielnej pozycji w bilansie w związku z zastosowaniem przez Spółkę po raz pierwszy MSSF 16. Poza tym na wzrost wartości rzeczowych aktywów trwałych wpływ miały nakłady poniesione na rozbudowę zakładu produkcyjnego. Odpisy amortyzacyjne w tym okresie wyniosły 745 tys. PLN.

Odpisy z tytułu utraty wartości

W okresie 9 miesięcy zakończonych 30 września 2019 roku Spółka nie dokonała odpisów z tytułu utraty wartości rzeczowych aktywów trwałych.

12. Aktywa niematerialne i Wartość firmy

AKTYWA NIEMATERIALNE	Znaki towarowe	Patenty i licencje	Oprogramowanie komputerowe	Koszty prac rozwojowych	Pozostałe wartości niematerialne	Razem
Stan na 30.09.2019 (niebadane)						
Wartość bilansowa brutto	1 705	1 233	2 675	-	-	5 613
Skumulowane umorzenie i odpisy	-	(429)	(2 622)	-	-	(3 051)
Wartość bilansowa netto na 30.09.2019 (niebadane)	1 705	804	53	-	-	2 562

	Znaki towarowe	Patenty i licencje	Oprogramowanie komputerowe	Razem
Stan na 30.09.2019 (niebadane)				
Wartość bilansowa netto	1 705	988	196	2 889
Amortyzacja (-)	-	(184)	(143)	(327)
Wartość bilansowa netto na dzień 30.09.2019 (niebadane)	1 705	804	53	2 562

W okresie 9 miesięcy zakończonych 30 września 2019 roku amortyzacja wyniosła 327 tys. PLN. Dla znaku towarowego MAKRUM o wartości 1.705 PLN nie zidentyfikowano przesłanek mogących świadczyć o utracie wartości. Wartość know-how 1.233 tys. PLN pomniejszona o odpisy umorzeniowe w kwocie 429 tys. PLN wyniosła 804 tys. PLN.

Wartość Firmy	30.09.2019 (niebadane)	31.12.2018
	28 620	28 620

Na dzień 31 grudnia 2018 roku Spółka przeprowadziła test na utratę wartości firmy. Wyniki testu zostały przedstawione w nocie 18 dodatkowych not objaśniających do Jednostkowego Sprawozdania Finansowego sporządzonego na dzień 31 grudnia 2018 roku.

Zarząd Spółki na dzień 30 września 2019 roku dokonał analizy przesłanek utraty wartości firmy, w oparciu o bieżący i przewidywany portfel zamówień segmentu konstrukcji stalowych i ich oczekiwaną rentowność oraz faktyczną realizację prognoz na 2019 rok przyjętych w teście na utratę wartości sporządzonym na dzień 31 grudnia 2018 roku.

Na podstawie przeprowadzonych procedur (w tym symulacji aktualizacji testu na utratę wartości z roku 2018) Zarząd Spółki nie zidentyfikował istotnych przesłanek, które mogłyby wskazywać na zagrożenie niezrealizowania przez Spółkę założeń biznesowych ustalonych w teście sporządzonym na dzień 31 grudnia 2018 roku a tym samym nie stwierdził przesłanek utraty wartości firmy i konieczności przeprowadzenia testu na utratę wartości na dzień 30 września 2019 roku. Nowy test na utratę wartości zostanie przeprowadzonych na dzień 31.12.2019 roku.

13. Nieruchomości inwestycyjne

Wartość nieruchomości inwestycyjnych na dzień 30 września 2019 roku wynosiła 17.266 PLN.

Na dzień 31 grudnia 2018 roku Zarząd dokonał wyceny nieruchomości inwestycyjnych. Analizie poddano porównywalne ceny transakcyjne gruntów o podobnej lokalizacji i potencjale. Przy wycenie do wartości godziwej wg metody porównawczej uwzględnia się takie cechy danej działki jak: położenie i ekspozycja, sąsiedztwo, infrastruktura techniczna, dostęp komunikacyjny, wielkość, kształt i status planistyczny i nadaje się im odpowiednie wagi.

W prezentowanym okresie Emitent nie dokonał wyceny posiadanych nieruchomości inwestycyjnych ponieważ, nie wystąpiły zmiany uwarunkowań prawnych lub istotne zmiany czynników, które miałyby wpływ na zmianę wyceny na dzień 30.09.2019 roku. Wzrost wartości nieruchomości inwestycyjnych został spowodowany zakupem dwóch działek.

Przeznaczeniem nieruchomości gruntowych jest osiągnięcie przyszłych korzyści ekonomicznych związanych ze wzrostem wartości tych aktywów przeznaczonych do sprzedaży.

Opis metod wyceny oraz kluczowych danych wejściowych użytych do wyceny nieruchomości inwestycyjnych do wartości godziwej, przedstawia poniższa wycena:

Nieruchomości inwestycyjne na dzień 30.09.2019 (niebadane)	wartość w PLN	Metoda wyceny	Istotne nieobserwowalne dane wejściowe	Przedział (średnia ważona)
Bydgoszcz, ul. Bydgoskich Olimpijczyków, 43,320 m ²	17 266	Podjęcie porównawcze, metoda porównywania parami	Ceny transakcyjne nieruchomości o podobnej lokalizacji i potencjale	od 200 PLN/m ² do 500 PLN/m ²
RAZEM	17 266			

Nieruchomości inwestycyjne na dzień 31.12.2018	wartość w PLN	Metoda wyceny	Istotne nieobserwowalne dane wejściowe	Przedział (średnia ważona)
Bydgoszcz, ul. Bydgoskich Olimpijczyków, 40,320 m ²	16 571	Podjęcie porównawcze, metoda porównywania parami	Ceny transakcyjne nieruchomości o podobnej lokalizacji i potencjale	od 316 PLN/m ² do 500 PLN/m ²
RAZEM	16 571			

W prezentowanym okresie nie dokonano sprzedaży nieruchomości, wzrost wartości w stosunku do 31 grudnia 2018 roku wynika z dokonanego zakupu działek w kwocie 600 tys. PLN oraz poniesionych nakładów w kwocie 95 tys. PLN.

14. Aktywa trwałe zaklasyfikowane jako przeznaczone do sprzedaży

Na dzień 30 września 2019 roku wystąpiły aktywa trwałe zaklasyfikowane jako przeznaczone do sprzedaży.

ZMIANY W AKTYWACH TRWAŁYCH ZAKLASYFIKOWANYCH JAKO PRZEZNACZONE DO SPRZEDAŻY

	30.09.2019 (niebadane)	31.12.2018
Aktywa		
Stan na początek okresu	2 276	1 077
Rzeczowe aktywa trwałe zaklasyfikowane w okresie	-	5 567
Aktualizacja rzeczowych aktywów trwałych zaklasyfikowane do aktywów trwałych przeznaczonych do sprzedaży	-	(4 179)
Nieruchomości Inwestycyjne zaklasyfikowane w okresie	-	10 347
Wycena nieruchomości inwestycyjnych zakwalifikowanych do sprzedaży	-	803
Nieruchomości inwestycyjne sprzedane w okresie	-	(11 339)
Rzeczowe aktywa trwałe sprzedane w okresie	(1 274)	-
Aktywa z tytułu prawa do użytkowania zaklasyfikowane w okresie	4 705	-
Aktualizacja wartości aktywów przeznaczonych do sprzedaży	(818)	-
Aktywa trwałe zaklasyfikowane jako przeznaczone do sprzedaży	4 889	2 276

Na dzień bilansowy 31 grudnia 2018 roku Spółka dokonała aktualizacji wartości maszyny przemysłowej, która została zaklasyfikowana jako aktywo trwałe przeznaczone do sprzedaży, co zostało szerzej opisane w nocie 20 Jednostkowego Sprawozdania Finansowego za okres zakończony 31 grudnia 2018 roku. Aktualizacja związana była z ustaleniem wartości ceny, po której maszyna zostanie sprzedana. Spółka zawarła umowę na sprzedaż tego aktywa trwałego zaklasyfikowanego jako przeznaczone do sprzedaży. Cena sprzedaży wyniosła 1.246 tys. PLN. W prezentowanym okresie dokonano sprzedaży większej części maszyn zaklasyfikowanych jako przeznaczone do sprzedaży. Spółka osiągnęła ujemny wynik na sprzedaży aktywów trwałych zaklasyfikowanych jako przeznaczone do sprzedaży, w kwocie 27 tys. PLN. Natomiast bilansowa zmiana w związku ze sprzedażą wyniosła 1.274 tys. PLN.

Na dzień bilansowy zakończony 30 września 2019 roku Emitent dokonał zmiany przeznaczenia maszyny, która do tej pory prezentowana była jako aktywo z tytułu prawa do użytkowania. W dniu 3 października 2019 roku maszyna została sprzedana i osiągnięto przychód w kwocie 3.887 tys. PLN. Ponieważ wartość bilansowa maszyny na dzień 30 września 2019 roku przewyższała cenę sprzedaży, dokonano aktualizacji jej wartości o (-) 818 tys. PLN.

Na saldo 4.889 tys. PLN aktywów trwałych zaklasyfikowanych jako przeznaczone do sprzedaży składają się trzy działki w kwocie 888 tys. PLN oraz maszyny i urządzenia w kwocie 4.001 tys. PLN, które z decyzją Zarządu nie służą już działalności operacyjnej Emitenta. Sprzedaż działek będzie się odbywała etapami w ramach inwestycji realizowanych przez spółki zależne. Etapy kolejno rozpoczną się w okresie pomiędzy październikiem 2019 roku a październikiem 2020 roku.

15. Zapasy

W sprawozdaniu finansowym Spółki ujęte są następujące pozycje zapasów:

<i>Zapasy</i>	30.09.2019 (niebadane)	31.12.2018
Materiały	16 253	12 436
Półprodukty i produkcja w toku	3 797	3 335
Wyroby gotowe	8 236	8 891
Towary	157	164
Zaliczki na dostawy	839	1 099
Wartość bilansowa zapasów razem	29 282	25 925
<i>Odpisy aktualizujące wartość zapasów</i>	30.09.2019 (niebadane)	31.12.2018
Stan na początek okresu	1 021	687
Odpisy ujęte jako koszt w okresie	-	641
Odpisy odwrócone w okresie (-)	-	(28)
Odpisy odwrócone w okresie w związku ze sprzedażą (-) - dotyczy towarów deweloperskich	(1)	(279)
Stan na koniec okresu	1 020	1 021

Na dzień 30.09.2019 roku nie dokonano nowych odpisów aktualizujących wartość zapasów, jedynie dokonano odwrócenia odpisu aktualizującego w kwocie 1 tys. PLN w związku ze sprzedażą miejsca postojowego.

Spółka posiada ustanowione zastawy rejestrowe na zapasach materiałów zlokalizowanych w Zakładzie Produkcyjnym w Koronowie o wartości 5.000 tys. PLN. Na dzień 30.09.2019 roku zabezpieczenie to nie uległo zmianie.

16. Należności i pożyczki

NALEŻNOŚCI I POŻYCZKI	30.09.2019 (niebadane)	31.12.2018
Aktywa długoterminowe:		
Pozostałe należności długoterminowe - kaucje i kwoty zatrzymane	929	1 013
Pozostałe należności (leasing - opłaty wstępne)	106	-
Pożyczki	730	-
Należności i pożyczki długoterminowe	1 765	1 013
Aktywa krótkoterminowe:		
Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności	22 056	22 781
Kaucje, kwoty zatrzymane:	425	402
Pozostałe należności krótkoterminowe z tytułu sprzedaży udziałów spółki zależnej	-	631
Pożyczki	597	4 728
Należności i pożyczki krótkoterminowe	23 078	28 542
Należności i pożyczki razem, w tym:	24 843	29 555
<i>Należności razem</i>	23 516	23 183
<i>Pożyczki razem</i>	1 327	4 728

Jak wynika z powyższej tabeli saldo należności (krótko i długoterminowych) wynosi na dzień 30.09.2019 roku 23.516 tys. PLN. W stosunku do 31.12.2018 roku wartość należności nieznacznie wzrosła o 333 tys. PLN. Saldo należności z tytułu pożyczek udzielonych wynosi na dzień 30 września 2019 roku 1.327 tys. PLN. Wartość ta w stosunku do końca 2018 roku spadła o 3.401 tys. PLN. Wartość 929 tys. PLN pozostałych długoterminowych jak 425 tys. PLN w pozycji pozostałych krótkoterminowych należności dotyczy zatrzymanych kaucji realizowanych przez Emitenta kontraktów długoterminowych. Natomiast wartość 106 tys. PLN dotyczy opłat wstępnych ramach leasingu maszyn i urządzeń, których odbiór nastąpi w 2020 roku.

Pożyczki na dzień 30.09.2019

Oprocentowanie pożyczek	Waluta	Wartość bilansowa	Wartość brutto
		w tys. PLN	w tys. PLN
Stan na 30.09.2019 (niebadane)			
WIBOR1M+3%	PLN	1 306	1 306
OPROCENTOWANIE 5%	PLN	21	21
Razem		1 327	1 327
Stan na 31.12.2018			
WIBOR1M+3%	PLN	1 359	1 359
OPROCENTOWANIE 5%	PLN	3 369	3 369
Razem		4 728	4 728

ZMIANA WARTOŚCI BILANSOWEJ POŻYCZEK UDZIELONYCH	od 01.01 do 30.09.2019 (niebadane)	od 01.01 do 31.12.2018
Wartość brutto		
Saldo na początek okresu	4 802	3 761
Kwota pożyczek udzielonych w okresie	5 443	7 276
Odsetki naliczone efektywną stopą procentową	183	199
Spłata pożyczek wraz z odsetkami (-)	(8 984)	(6 439)
Różnica kursowa z przeliczenia pożyczki walutowej	-	5
Wartość brutto na koniec okresu	1 444	4 802
Odpisy z tytułu utraty wartości		
Saldo na początek okresu	74	1 258
Odpisy w ciągu roku	43	164
Odwrocenie odpisu w ciągu roku	-	(1 299)
Odpisy odsetek od pożyczek w ciągu roku	-	9
Odwrocenie odpisu odsetek od pożyczek w ciągu roku	-	(58)
Odpisy z tytułu utraty wartości na koniec okresu	117	74
Wartość bilansowa na koniec okresu	1 327	4 728

Spółka w okresie objętym sprawozdaniem udzieliła pożyczek w wysokości 5.443 tys. PLN. W prezentowanym okresie Spółka otrzymała spłaty pożyczek udzielonych w kwocie 8.786 tys. PLN oraz 198 tys. PLN odsetek.

Odpis aktualizacyjny w kwocie 117 tys. PLN dotyczy pożyczek udzielonych do podmiotów powiązanych tj. IFP Transylwania oraz PROMSTAHL PTY LTD, które zaprzestały swoją działalność odpowiednio w Rumunii i Australii.

16.1. Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności

NALEŻNOŚCI Z TYTUŁU DOSTAW I USŁUG ORAZ POZOSTAŁE NALEŻNOŚCI	30.09.2019 (niebadane)	31.12.2018
<i>Aktywa finansowe:</i>		
Należności z tytułu dostaw i usług	22 609	28 955
Odpisy aktualizujące wartość należności z tytułu dostaw i usług (-)	(5 843)	(6 174)
Należności z tytułu dostaw i usług netto	16 766	22 781
Kwoty zatrzymane (kaucje) z tytułu umów o usługę	425	402
Pozostałe należności finansowe	-	631
Pozostałe należności finansowe netto	425	1 033
Należności finansowe	17 191	23 814
<i>Aktywa niefinansowe:</i>		
Należności z tytułu podatków i innych świadczeń	5 290	-
Należności niefinansowe	5 290	-
Należności krótkoterminowe razem	22 481	23 814

Należności z tytułu dostaw i usług nie są oprocentowane i mają zazwyczaj 30-75 dniowy termin płatności.

Spółka posiada odpowiednią politykę w zakresie dokonywania sprzedaży tylko zweryfikowanym klientom. Dzięki temu, zdaniem kierownictwa, nie istnieje dodatkowe ryzyko kredytowe, ponad poziom określony podpisem aktualizującym należności właściwym dla należności handlowych Spółki.

Spółka dokonała oceny należności ze względu na utratę ich wartości zgodnie ze stosowaną polityką rachunkowości. Zmiany w ciągu roku dokonane na odpisach aktualizujących należności oraz pożyczki ujmowane są w rachunku zysków i strat w pozycji: zyski (straty) z tytułu oczekiwanych strat kredytowych.

17. Inwestycje w jednostkach zależnych, stowarzyszonych i współzależnych

Wyszczególnienie	Udział w kapitale podstawowym	30.09.2019 (niebadane)		31.12.2018	
		Cena nabycia	Skumulowana utrata wartości	Cena nabycia	Skumulowana utrata wartości
PROMStahl Polska Sp. z o.o.	100,0%	15 035	8 435	15 035	8 435
PROMStahl GmbH	100,0%	2 281		2 281	-
Projprzem Budownictwo Sp. z o.o.	100,0%	2 005		2 005	
Inwestycje w jednostkach zależnych		19 321	8 435	19 321	8 435

Saldo inwestycji w jednostkach zależnych na dzień 30 września 2019 roku nie zmieniła się w stosunku do salda inwestycji na dzień bilansowy zakończony 31 grudnia 2018 roku. Na dzień bilansowy zakończony 31 grudnia 2018 r. Spółka prezentowała wartość inwestycji w jednostkach zależnych w wysokości 10.886 tys. PLN. Różnica pomiędzy sumą ceny nabycia jednostek zależnych wynoszącą 19.321 tys.PLN, a prezentowaną wartością netto wynika z utraty wartości posiadanych udziałów.

Szczegóły dokonanej przez Zarząd analizy przesłanek utraty wartości posiadanych udziałów zaprezentowano w opublikowanym Jednostkowym Sprawozdaniu Finansowym zakończonym 31 grudnia 2018 roku w nocy 23.

Na dzień 30 września 2019 roku Zarząd Spółki nie zidentyfikował przesłanek mogących świadczyć o utracie wartości posiadanych udziałów.

18. Rezerwy i krótkoterminowe rozliczenia międzyokresowe

Na dzień bilansowy saldo rezerw krótkoterminowych stanowiła kwota rezerw na przyszłe naprawy gwarancyjne w kwocie 903 tys. PLN. Rezerwa dotyczy ewentualnych przyszłych napraw gwarancyjnych w segmencie systemów przeładunkowych.

Wartość krótkoterminowych zobowiązań i rezerw z tytułu świadczeń pracowniczych w kwocie 3.508 tys. PLN dotyczy: zobowiązania z tytułu niewykorzystanych urlopów, które na koniec września 2019 roku wynosiły 593 tys. PLN. Na wartość tę składało się również zobowiązanie z tytułu wynagrodzeń w kwocie 1.164 tys. PLN, zobowiązania z tytułu ubezpieczeń społecznych w kwocie 1.164 tys.PLN oraz pozostałe zobowiązania pracownicze.

W prezentowanym okresie Emitent zwiększył wartość zobowiązań z tytułu świadczeń pracowniczych w stosunku do okresu porównawczego o 463 tys. PLN poprzez zwiększenie zobowiązania z tytułu wynagrodzeń.

19. Oprocentowane kredyty bankowe i pożyczki

	Waluta	Oprocentowanie	Termin wymagalności	Wartość bilansowa		Zobowiązanie	
				w walucie	w tys. PLN	krótkoterminowe	długoterminowe
<i>Stan na 30.09.2019 (niebadane)</i>							
Kredyt w rachunku bieżącym (Umbrella)	PLN	WIBOR O/N + marża	31.07.2019	-	5 009	5 009	-
Kredyt w rachunku bieżącym	PLN	WIBOR 1M + marża	21.06.2020	-	3 800	3 800	-
Kredyt w rachunku bieżącym	EUR	EURIBOR 1M + marża	21.06.2020	42	203	203	-
Kredyt w rachunku bieżącym	PLN	WIBOR 1M + marża	10.05.2020	-	8 500	8 500	-
Kredyt w rachunku kredytowym	PLN	WIBOR 1M + marża	09.05.2021	-	2 161	1 321	840
Kredyt w rachunku kredytowym	EUR	EURIBOR 1M + marża	09.05.2021	872	3 799	2 346	1 453
Kredyt w rachunku kredytowym - inwestycyjny	PLN	WIBOR 1M + marża	28.09.2024	-	3 123	-	3 123
Pożyczka od spółki zależnej	PLN	WIBOR 1M + 3%	31.12.2020	-	3 222	-	3 222
Kredyty, pożyczki, inne instrumenty dłużne razem wg stanu na dzień 30.09.2019					29 817	21 179	8 638
<i>Stan na 31.12.2018</i>							
Kredyt w rachunku bieżącym (Umbrella)	PLN	WIBOR O/N + marża	31.07.2019	-	4 828	4 828	-
Kredyt w rachunku bieżącym	PLN	WIBOR 1M + marża	21.06.2019	-	4 132	4 132	-
Kredyt w rachunku bieżącym	EUR	EURIBOR 1M + marża	21.06.2019	198	852	852	-
Kredyt w rachunku bieżącym	PLN	WIBOR 1M + marża	10.05.2019	-	8 028	8 028	-
Kredyty, pożyczki, inne instrumenty dłużne razem wg stanu na dzień 31.12.2018					17 840	17 840	-

20. Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania

ZOBOWIĄZANIA Z TYTUŁU DOSTAW I USŁUG ORAZ POZOSTAŁE ZOBOWIĄZANIA	30.09.2019 (niebadane)	31.12.2018
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług	26 623	20 347
Zobowiązania inwestycyjne	17	-
Pozostałe zobowiązania finansowe (kaucje)	1 257	1 575
Zobowiązania z tytułu Dywidendy	-	-
Inne zobowiązania krótkoterminowe	250	984
Zobowiązania krótkoterminowe razem	28 147	22 906
Zobowiązania z tytułu umów	2 806	3 819
Pozostałe zobowiązania krótkoterminowe razem	2 806	3 819
Pozostałe zobowiązania finansowe (kaucje)	273	546
Zobowiązania długoterminowe razem	273	546
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe razem	31 226	27 271

Zasady i warunki płatności powyższych zobowiązań finansowych:

Zobowiązania z tytułu dostaw i usług są nieoprocentowane i zazwyczaj rozliczane w terminach 30-75-dniowych. Zobowiązania z tytułu leasingu nie odbiegają od warunków rynkowych i mieszczą się w przedziale do 5 lat.

Na dzień 30 września 2019 roku Spółka posiadała 1.530 tys. PLN pozostałych zobowiązań finansowych. Na kwotę tę składają się głównie otrzymane od kontrahentów wadia i kaucje. Wartość 250 tys. PLN dotyczy przede wszystkim zobowiązań z tytułu podatków lokalnych. W prezentowanym okresie Emitent rozpoczął rozbudowę Zakładu Produkcyjnego w Koronowie. Rozbudowa realizowana jest w ramach segmentu przeładunkowego oraz systemu parkingowego realizowanego w ramach sementu konstrukcji. Inwestycja polega na rozbudowie części produkcyjnej, magazynowej oraz parku maszyn i urządzeń do transportu.

21. Inne istotne zmiany

Poniżej przedstawiono pozostałe zmiany, które miały wpływ na aktywa, zobowiązania i kapitały.

21.1. Pozostałe aktywa finansowe

Posiadane przez Spółkę akcje jak i obligacje prezentowane są w pozycji pozostałych krótkoterminowych (akcje i obligacje) oraz długoterminowych aktywów finansowych (obligacje).

Emitent dokonał zakupu obligacji wyemitowanych przez Jednostkę Dominującą w kwocie 14.000 tys. PLN.

SERIA OBLIGACJI	OPROCENTOWANIE	TERMIN WYKUPU	WARTOŚĆ WRAZ Z WYCENĄ	ZA OKRES 9 MIESIĘCY 2019 ROKU ZAKOŃCZONE DNIA 30 WRZEŚNIA 2019 ROKU	DŁUGI TERMIN
Obligacje Seria F	WIBOR 1 ROCZNY + 4%	20.06.2020	3 127	3 127	-
Obligacje Seria G	WIBOR 1 ROCZNY + 4%	30.11.2020	3 038	125	2 913
Obligacje Seria H	WIBOR 1 ROCZNY + 4%	30.11.2022	4 110	167	3 943
Obligacje Seria I	WIBOR 1 ROCZNY + 4%	30.11.2023	4 110	167	3 943
Obligacje na dzień 30 września 2019 roku			14 385	3 586	10 799

Zarząd Spółki przeprowadził analizę utraty wartości obligacji zakupionych od akcjonariusza większościowego (Grupa Kapitałowa Immobile S.A.) i na podstawie oceny ryzyka kredytowego nie stwierdzono konieczności dokonywania odpisów aktualizujących wartość tych obligacji.

21.2. Sprawy sądowe

Poniżej przedstawiono sprawy sądowe przeciwko Spółce:

W prezentowanym okresie nie wystąpiły istotne sprawy przeciwko Spółce.

Poniżej przedstawiono sprawy sądowe z powództwa Spółki:

OPIS SPRAW SĄDOWYCH
<p><u>Sprawa restrukturyzacyjna Dom M4 Sp. z o.o.</u></p> <p>Sprawa restrukturyzacyjna dłużnika Projprzem Makrum S.A tj. Dom M - 4 Sp. z o.o. (dalej Dłużnik), która zgłosiła wniosek o otwarcie postępowania restrukturyzacyjnego w trybie przyspieszonym. Projprzem Makrum S.A. (dalej Spółka) ma zgłoszoną wierzytelność w wysokości 2.314.655,96 zł. Propozycja układowa dłużnika w postępowaniu w stosunku do grupy wierzycieli, w której znajduje się Spółka jest redukcja należności głównej o 25% i wszystkich odsetek oraz kosztów procesu kosztów postępowania egzekucyjnego. W wyniku głosowania wierzycieli nad propozycją układu Sąd Rejonowy Bydgoszczy wydał postanowienie zatwierdzające przyjęcie układu. W wyniku egzekucji poręczyciela hipotecznego dłużnika Spółka na poczet w/w wierzytelności otrzymała kwotę 350 298,83 PLN. Zgodnie ze sprostowanym postanowieniem zatwierdzającym układ zredukowana należność miała być uregulowana do dnia 31.03.2019r. W związku z upływem terminu jaki miał Dłużnik na uregulowanie należności Spółki, Spółka wniosła o uchylenie układu. W dniu 14 listopada 2019 r. na Zgromadzeniu Wierzycieli została przedstawiona nowa propozycja dłużnika obejmująca między innymi 25 % redukcję należności głównej oraz przesunięcie terminu spłaty zadłużenia na 30 kwietnia 2020 roku. Głosowanie w tej sprawie zaplanowano na kolejny termin 20 stycznia 2020r.</p>
<p><u>Sprawa przeciwko Donges Stell Tec GmbH</u></p> <p>Spółka wystąpiła przeciwko Donges Stell Tec GmbH (dalej Pozwana) z pozwem o zapłatę kwoty zatrzymanych przez Pozwaną kaucji w związku z upływem terminu wymagalności ich zwrotu na rzecz Spółki o wartości łącznej 32 351,49 EUR. Pozwana w odpowiedzi wniosła o oddalenie powództwa. Sprawa w toku.</p>

21.3. Zobowiązania warunkowe

W tabeli poniżej zaprezentowano należności i zobowiązania warunkowe PROJPRZEM MAKRUM S.A. na dzień 30 września 2019 roku oraz na dzień 31 grudnia 2018 roku:

NALEŻNOŚCI WARUNKOWE	30.09.2019 (niebadane)	31.12.2018
Poręczenie spłaty należności		-
Gwarancje	855	1 660
Należności warunkowe ogółem	855	1 660
ZOBOWIĄZANIA WARUNKOWE	30.09.2019 (niebadane)	31.12.2018
Poręczenie spłaty zobowiązań	16 455	12 286
Gwarancje	10 521	9 300
Inne zobowiązania warunkowe	-	-
Zobowiązania warunkowe ogółem	26 976	21 586

21.4. Zobowiązania inwestycyjne

W prezentowanym okresie Emitent rozpoczął rozbudowę Zakładu Produkcyjnego w Koronowie. Rozbudowa realizowana jest w ramach systemu przeładunkowego oraz systemu parkingowego. Inwestycja polega na rozbudowie części produkcyjnej, magazynowej oraz infrastruktury maszyn i urządzeń do transportu. Realizacja inwestycji finansowana jest ze środków własnych oraz z otrzymanego na ten cel kredytu inwestycyjnego. Wartość poniesionych nakładów na dzień 30 września 2019 roku wynosiła 2.484 tys. PLN finansowana ze środków własnych oraz 3.124 tys. PLN z przyznanego kredytu inwestycyjnego. Na dzień 30 września 2019 roku wartość zobowiązań z tytułu realizowanej inwestycji wynosiła 17 tys. PLN.

21.5. Kapitał podstawowy

KAPITAŁ PODSTAWOWY	30.09.2019 (niebadane)	31.12.2018
Liczba akcji	5 982 716	5 982 716
Wartość nominalna akcji (PLN)	1	1
Kapitał podstawowy (tys. PLN)	5 983	5 983

Na dzień 30 września 2019 z ogólnej liczby akcji 5.982.716 sztuk, żadna akcja nie była uprzywilejowana. Na dzień publikacji sprawozdania finansowego ogólna liczba głosów na Walnym Zgromadzeniu równa była ilości akcji i wynosiła 5.982.716 głosów. Z ogólnej liczby akcji 5.982.716 sztuk, 541.750 sztuk akcji serii A było akcjami imiennymi (beziprzywilejowania), a pozostała część akcji serii A, akcje serii A - 1, B, C, D oraz E, tj. łącznie 5.440.966 sztuk akcji było akcjami zwykłymi na okaziciela. Akcje wszystkich serii mają jednakowe prawa co do dywidendy oraz zwrotu z kapitału. Jedynym Akcjonariuszem posiadającym na dzień publikacji sprawozdania finansowego ponad 5% w ogólnej liczbie głosów jest Grupa Kapitałowa IMMOBILE S.A, która wraz z podmiotami zależnymi posiada 3.932.370 sztuk akcji stanowiących 65.73% kapitału akcyjnego i dających 65.73% głosów w ogólnej liczbie głosów na Walnym Zgromadzeniu.

21.6. Zarządzanie kapitałem

Nie wystąpiły istotne zmiany celów, zasad i procedur zarządzania kapitałem.

ZARZĄDZANIE KAPITAŁEM	30.09.2019 (niebadane)	30.09.2018 (niebadane)	31.12.2018
<i>Kapitał:</i>			
Kapitał własny	93 160	93 849	94 887
<i>Źródła finansowania ogółem:</i>			
Kapitał własny	93 160	93 849	94 887
Kredyty, pożyczki, inne instrumenty dłużne	29 817	17 583	17 840
Leasing	4 283	3 474	3 343
Źródła finansowania ogółem	127 260	114 906	116 070
Wskaźnik kapitału do źródeł finansowania ogółem	0,70	0,80	0,80
<i>EBITDA</i>			
Zysk (strata) z działalności operacyjnej	3 081	14 498	9 928
Amortyzacja	1 898	2 218	2 839
EBITDA	4 979	16 716	12 767
<i>Dług:</i>			
Kredyty, pożyczki, inne instrumenty dłużne	29 817	17 583	17 840
Leasing	4 283	3 474	3 343
Dług	34 100	21 057	21 183
Wskaźnik długu do EBITDA*	6,85	1,26	1,66

EBITDA* - nie jest to miarą zdefiniowaną w MSSF, spółka na potrzeby powyższej kalkulacji określiła ją, jako: zysk z działalności operacyjnej powiększony o koszty amortyzacji.

W dniu 12 czerwca 2019 roku Zwyczajne Walne Zgromadzenie Spółki podjęło uchwałę o utworzeniu kapitału rezerwowego z przeznaczeniem na realizację skupu przez Emitenta akcji własnych. Wartość kapitału rezerwowego przeznaczonego na ten cel powstała z przesunięcia 5.000 tys. PLN z kapitału zapasowego Spółki.

21.7. Środki pieniężne i ich ekwiwalenty

Dla celów śródrocznego skróconego sprawozdania z przepływów pieniężnych, środki pieniężne i ich ekwiwalenty składają się z następujących pozycji:

Wyszczególnienie	30.09.2019 (niebadane)	31.12.2018
Środki pieniężne na rachunkach bankowych prowadzonych w PLN	100	107
Środki pieniężne na rachunkach bankowych walutowych	153	1 454
Środki pieniężne w kasie	5	1
Środki pieniężne w kasie walutowej	12	42
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty razem	270	1 604

21.8. Zysk przypadający na jedną akcję

Zysk na akcję liczony jest według formuły zysk netto przypadający akcjonariuszom Spółki podzielony przez średnią ważoną liczbę akcji zwykłych występujących w obrocie w danym okresie.

Przy wyliczeniu zarówno podstawowego jak i rozwodnionego zysku na akcję Spółka stosuje w liczniku kwotę zysku netto przypadającego akcjonariuszom Spółki tzn. nie występuje efekt rozwodniający wpływający na kwotę zysku.

Poniżej przedstawione zostały dane dotyczące zysku oraz akcji, które posłużyły do wyliczenia podstawowego i rozwodnionego zysku na jedną akcję (liczba akcji pomniejszona została o ilość posiadanych przez Spółkę akcji własnych):

ZYSK (STRATA) NA JEDNĄ AKCJĘ	od 01.01 do 30.09.2019 (niebadane)	od 01.01 do 30.09.2018 (niebadane)
<i>Liczba akcji stosowana jako mianownik wzoru (poza akcjami własnymi)</i>		
Średnia ważona liczba akcji zwykłych (sztuki)	5 982 716	5 982 716
<i>Działalność kontynuowana</i>		
Zysk (strata) netto z działalności kontynuowanej	1 861	6 127
Podstawowy zysk (strata) na akcję (PLN)	0,31	1,02

22. Aktywa z tytułu prawa do użytkowania, zobowiązania leasingowe

W prezentowanym okresie Spółka zastosowała po raz pierwszy MSSF 16 Leasing („MSSF 16”).

Od 1 stycznia do 30 września 2019 roku Spółka spłaciła zobowiązania z tytułu leasingu w wysokości 2561 tys. PLN, w tym wartość wykupu maszyny w kwocie 1.575 tys. PLN.

Wartość bieżąca przyszłych opłat leasingowych	ZA OKRES 9 MIESIĘCY 2019 ROKU ZAKOŃCZONE DNIA 30 WRZEŚNIA 2019 ROKU			
	do 1 roku	od 1 roku do 5 lat	powyżej 5 lat	Razem
<i>Stan na 30.09.2019 (niebadane)</i>				
Przyszłe opłaty leasingowe	1 215	2 092	4 315	7 622
Koszty finansowe (-)	(125)	(313)	(2 901)	(3 339)
Razem	1 090	1 779	1 414	4 283

Wartość bieżąca przyszłych opłat leasingowych	Opłaty z tytułu umów leasingu finansowego płatne w okresie:			
	do 1 roku	od 1 roku do 5 lat	powyżej 5 lat	Razem
Stan na 31.12.2018				
Przyszłe opłaty leasingowe	2 454	962	-	3 416
Koszty finansowe (-)	(63)	(10)	-	(73)
Razem	2 391	952	-	3 343

AKTYWA Z TYTUŁU PRAWA DO UŻYTKOWANIA	Grunty	Budynki i budowle	Maszyny i urządzenia	Środki transportu	Pozostałe środki trwałe	Razem
Stan na 30.09.2019 (niebadane)						
Wartość bilansowa brutto	1 820	1 162	3 917	1 302	244	8 445
Skumulowane umorzenie i odpisy aktualizujące	(19)	(724)	(1 669)	(588)	(217)	(3 217)
Wartość bilansowa netto (niebadane)	1 801	438	2 248	714	26	5 228

AKTYWA Z TYTUŁU PRAWA DO UŻYTKOWANIA	Grunty	Budynki i budowle	Maszyny i urządzenia	Środki transportu	Pozostałe środki trwałe	Razem
Wartość bilansowa netto na dzień 01.01.2019	1 820	-	6 658	780	31	9 289
Zmiany w okresie od 01.01 do 30.09.2019 roku						
Zwiększenie związane z nabyciem (+)	-	-	1 282	187	-	1 469
Zmniejszenia (zbycie, likwidacja) (-)	-	-	-	-	-	-
Inne zmiany (reklasyfikacje, przemieszczenia itp.)	-	-	(4 705)	-	-	(4 705)
Amortyzacja (-)	(20)	-	(548)	(253)	(5)	(826)
Wartość bilansowa netto (niebadane)	1 800	-	2 687	714	26	5 228

Nabycie (1.469 tys. PLN) aktywów z tytułu prawa do użytkowania związane było m. in. z nabyciem suwnicy oraz nożyc uniwersalnych do Zakładu w Koronowie.

W prezentowanym okresie Emitent uzyskał informację od Syndyka, że wynajmowana dotąd hala produkcyjna będzie sprzedana w okresie dłuższym niż rok, w związku z czym Spółka zaktualizowała prezentowane zobowiązania leasingowe o wartość poniesionych i przyszłych opłat leasingowych.

Zmniejszenie w pozycji maszyn i urządzeń w kwocie 4.705 tys. PLN dotyczy przeniesienia maszyny do aktywów trwałych zaklasyfikowanych jako przeznaczone do sprzedaży. Szerzej na ten temat opisano w notcie nr 14.

Charakterystyka zobowiązań finansowych (leasing) wycenianych według zamortyzowanego kosztu:

Wyszczególnienie	Waluta	Oprocentowanie	Termin wymagalności	Wartość bilansowa		Zobowiązanie	
				w walucie	w PLN	krótkoterm.	długoterm.
Stan na 30.09.2019 (niebadane)							
Umowy leasingu do 2 lat	PLN	zmiennie	2 lata	-	18	18	-
Umowy leasingu powyżej 3 lat	PLN	zmiennie	3-4 lat	-	740	195	545
Umowy leasingu powyżej 3 lat	PLN	zmiennie	5 lat	-	756	164	592
Umowy leasingu powyżej 3 lat	EUR	zmiennie w op. O. EURIBOR 1M	3 lat	113	500	231	269
Umowy leasingu do 99 lat	PLN	stałe	71 lat		1 432	3	1 429
Umowy leasingu do 3 lat	PLN	stałe	3 lata		206	101	105
Umowy leasingu do 2 lat	PLN	stałe	2 lata	-	133	108	25
Umowy leasingu do 2 lat	PLN	stałe	2 lata		437	259	178
Umowy leasing do 5 lat	EUR	zmiennie EURIBOR	5 lat	16	61	11	50
Leasing na dzień 30.09.2019					4 283	1 090	3 193

Wyszczególnienie	Waluta	Oprocentowanie	Termin wymagalności	Wartość bilansowa		Zobowiązanie	
				w walucie	w PLN	krótkoterm.	długoterm.
Stan na 31.12.2018							
Umowy leasingu do 2 lat	PLN	zmienna w op. O WIBOR 1M	2 lata	-	30	15	15
Umowy leasingu powyżej 3 lat	PLN	zmiennie	4 lata	-	649	153	496
Umowy leasingu powyżej 3 lat	PLN	zmiennie	1 rok	-	2 005	2 005	-
Umowy leasingu powyżej 3 lat	EUR	zmiennie w op. O. EURIBOR 1M	5 lat	152	659	218	441
Leasing finansowy na dzień 31.12.2018					3 343	2 391	952

23. Cele i zasady zarządzania ryzykiem finansowym

W okresie sprawozdawczym nie zaszły zmiany ryzyka finansowego jak również celów i zasad zarządzania tym ryzykiem.

Na dzień 30 września 2019 roku Spółka posiadała kontrakty walutowe typu forward o wartości 4.600 tys. EUR. Wycena dokonana na dzień bilansowy wykazała należność z tytułu pochodnych instrumentów finansowych w kwocie 150 tys. zł.

24. Instrumenty finansowe

Według oceny Spółki wartość godziwa instrumentów finansowych nie odbiega istotnie od ich wartości bilansowej.

W okresie sprawozdawczym zakończonym dnia 30 września 2019 roku oraz w 2018 roku, nie miały miejsca przesunięcia między poziomem 1, a poziomem 2 hierarchii wartości godziwej, ani też żaden z instrumentów nie został przesunięty z tych poziomów do poziomu 3 hierarchii wartości godziwej.

25. Przyczyny występowania różnic pomiędzy bilansowymi zmianami niektórych pozycji oraz zmianami wynikającymi z rachunku przepływów pieniężnych

W prezentowanym okresie wystąpiły różnice pomiędzy bilansowymi zmianami, a zmianami wynikającymi z rachunku przepływów pieniężnych.

Różnice pomiędzy bilansowymi zmianami a zmianami wykazywanymi w rachunku przepływów pieniężnych	Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności	Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania wraz z rezerwami
<i>Saldo na dzień 31 grudnia 2018 roku</i>	24 827	26 768
<i>Saldo na dzień 30 września 2019 roku</i>	23 410	32 205
<i>Zmiana</i>	1 417	5 437
<i>Wpływ ze sprzedaży udziałów jednostce zależnej</i>	(631)	-
<i>Wpływy z tytułu sprzedaży nieruchomości inwestycyjnych</i>	(8 138)	-
<i>Rozliczenie zaliczek z tytułu sprzedanych rzeczowych aktywów trwałych</i>	-	1 246
<i>Niezapłacone zobowiązania na nabycie niefinansowych aktywów trwałych</i>	-	(2 750)
<i>Zapłacone zobowiązanie z tytułu Dywidendy</i>	-	3 590
Prezentacja w rachunku przepływów pieniężnych	(7 352)	7 523

26. Działalność zaniechana

Działalność zaniechana nie występuje.

27. Transakcje z podmiotami powiązanymi

Następujące tabele przedstawiają łączne kwoty transakcji zawartych ze wszystkimi podmiotami powiązanymi za okres 9 miesięcy zakończony 30 września 2019 roku i 30 września 2018 roku oraz salda rozrachunków na dzień 30 września 2019 roku i dzień 31 grudnia 2018 roku:

INFORMACJE NA TEMAT PODMIOTÓW POWIĄZANYCH- SPRZEDAŻ I NALEŻNOŚCI	SPRZEDAŻ		NALEŻNOŚCI	
	od 01.01 do 30.09.2019 (niebadane)	od 01.01 do 30.09.2018 (niebadane)	30.09.2019 (niebadane)	31.12.2018
Sprzedaż do:				
Jednostki Dominującej - należności handlowe	87	2	106	1
Jednostek pozostałych powiązanych - należności handlowe	61 107	55 049	7 183	15 351
Jednostek powiązanych - należności z tytułu sprzedaży udziałów	-	-	-	631
Razem	61 194	55 051	7 289	15 983

INFORMACJE NA TEMAT PODMIOTÓW POWIĄZANYCH - ZAKUP I ZOBOWIĄZANIA	ZAKUP		ZOBOWIĄZANIA	
	od 01.01 do 30.09.2019 (niebadane)	od 01.01 do 30.09.2018 (niebadane)	30.09.2019 (niebadane)	31.12.2018
Zakup od:				
Jednostki Dominującej - z tytułu wyemitowanych obligacji	14 385	-	-	-
Jednostki Dominującej - zobowiązania handlowe	1 415	1 282	460	50
Jednostek pozostałych powiązanych - zobowiązania handlowe	6 216	3 518	667	1 339
Razem	22 016	4 800	1 127	1 389

INFORMACJE NA TEMAT PODMIOTÓW POWIĄZANYCH - POŻYCZKI	30.09.2019 (niebadane)		31.12.2018	
	Udzielone/ Otrzymane w okresie	Saldo	Udzielone/ Otrzymane w okresie	Saldo
Pożyczki udzielone:				
Jednostce Dominującej	3 200	700		
Jednostkom pozostałym powiązanym	2 243	606	4 802	4 728
Razem	5 443	1 306	4 802	4 728
Pożyczki otrzymane:				
od Jednostek powiązanych	5 010	3 222	3 024	-
Razem	5 010	3 222	3 024	-

Warunki transakcji przeprowadzonych z podmiotami powiązanymi nie odbiegają od transakcji przeprowadzanych na zasadach rynkowych.

W prezentowanym okresie Spółka nie dokonywała żadnych transakcji na rzecz kluczowego personelu kierowniczego, poza wynagrodzeniem.

28. Zdarzenia następujące po dniu bilansowym

Zdarzenia takie nie wystąpiły.

Bydgoszcz, dnia 15 listopada 2019 roku

Podpisy Zarządu:

Wiceprezes Zarządu
Dariusz Szczechowski

Prezes Zarządu
Piotr Szczebblewski

Osoba, której powierzono prowadzenie ksiąg rachunkowych:

BUCHALTER Sp. z o.o.
Dagmara Rydzyńska